

Geografie mezinárodního cestovního ruchu

Stručný obsah přednášky

- Základní ekonomické charakteristiky MCR
- Základní geografické charakteristiky MCR
- Světový prostorový přehled MCR
- Mezi regionální přehled MCR
- TOP světové země MCR
- Evropský MCR
- Světová velkoměsta v MCR
- Příjezdový a výjezdový CR ČR
- Mezinárodní turistické proudy TOP zemí

Mezinárodní cestovní ruch

- nejširší (nejvolnější) pojem z hlediska územní realizace zahrnující pohyb účastníků cestovního ruchu mezi státy, bez konkrétního teritoriálního určení
- (zahraniční cestovní ruch více států či regionů): incoming + outgoing + tranzitní cestovní ruch
- **Cestovní ruch světa** zahrnuje veškerý cestovní ruch, který je na světě realizován, tedy souhrn domácího i zahraničního cestovního ruchu všech států světa
- (in: Malá, V.: Cestovní ruch (Vybrané kapitoly), VŠE, Praha, 1999, s. 11
- – 14 a s. 21 – 23).

1. Ekonomické charakteristiky

- Význam mezinárodního cestovního ruchu ve světové ekonomice (příjmy, výdaje, zaměstnanost)
- Statistické zdroje (satelitní účty) UNWTO, WTTC, jednotlivé země
- Mezinárodní export zboží a služeb (dlouhodobě první až druhé místo zaujímá mezinárodní cestovní ruch)

Průmysl a ekonomika cestovního ruchu

- **PRŮMYSL cestovního ruchu**
- ubytovací služby
- stravovací služby a prodej nápojů
- služby osobní dopravy
- pomocné služby v osobní dopravě
- pronájem osobních dopravních prostředků
- udržovací a opravárenské služby osobních dopravních prostředků
- cestovní kanceláře a průvodcovské služby, informační kanceláře
- kulturní služby
- rekreační a zábavní služby
- různé služby pro turisty (prodej jízdenek, cestovní a zdravotní pojištění, lázeňské, směnářenské služby, ...)

EKONOMIKA cestovního ruchu = PRŮMYSL cestovního ruchu + další odvětví:

- stavebnictví, prodej a opravy motorových vozidel, prodej pohonných hmot, prodej cestovních potřeb, výroba a dodávky potravin do restauračních zařízení, catering letecké dopravy, výroba a dodávky vybavení pro hotely, služby hotelovému průmyslu (prádelny, marketingové služby, ...),
- veřejná správa a bezpečnost, ...

Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu

- **UNWTO**
- **stanovení a prosazování mezinárodních standardů**
- **zajištění mezinárodní srovnatelnosti dat**
- **tvorba standardní metodiky sběru dat**
- **sběr a publikování statistických dat**
- **a další**
- publikace: *Compendium of Tourism Statistics, Yearbook of Tourism Statistics, UNWTO World Tourism Barometer, ...*

Budova UNWTO v Madridu

- **WTTC**
- **neoficiální satelitní účty**
- **monitoring konkurenceschopnosti destinací (do 2004) – dnes součástí monitoringu Světového ekonomického fóra**
- **speciální průzkumy a studie (*SARS impact report, Special country reports, ...*)**
- **EUROSTAT, EUROPEAN TRAVEL MONITOR, UNCTAD,**
- **UNESCO, ILO, ...**
- **Pramen: Palatková M.: Mezinárodní cestovní ruch I**

Hodnocení 14 pilířů/indikátorů konkurenceschopnosti cestovního ruchu

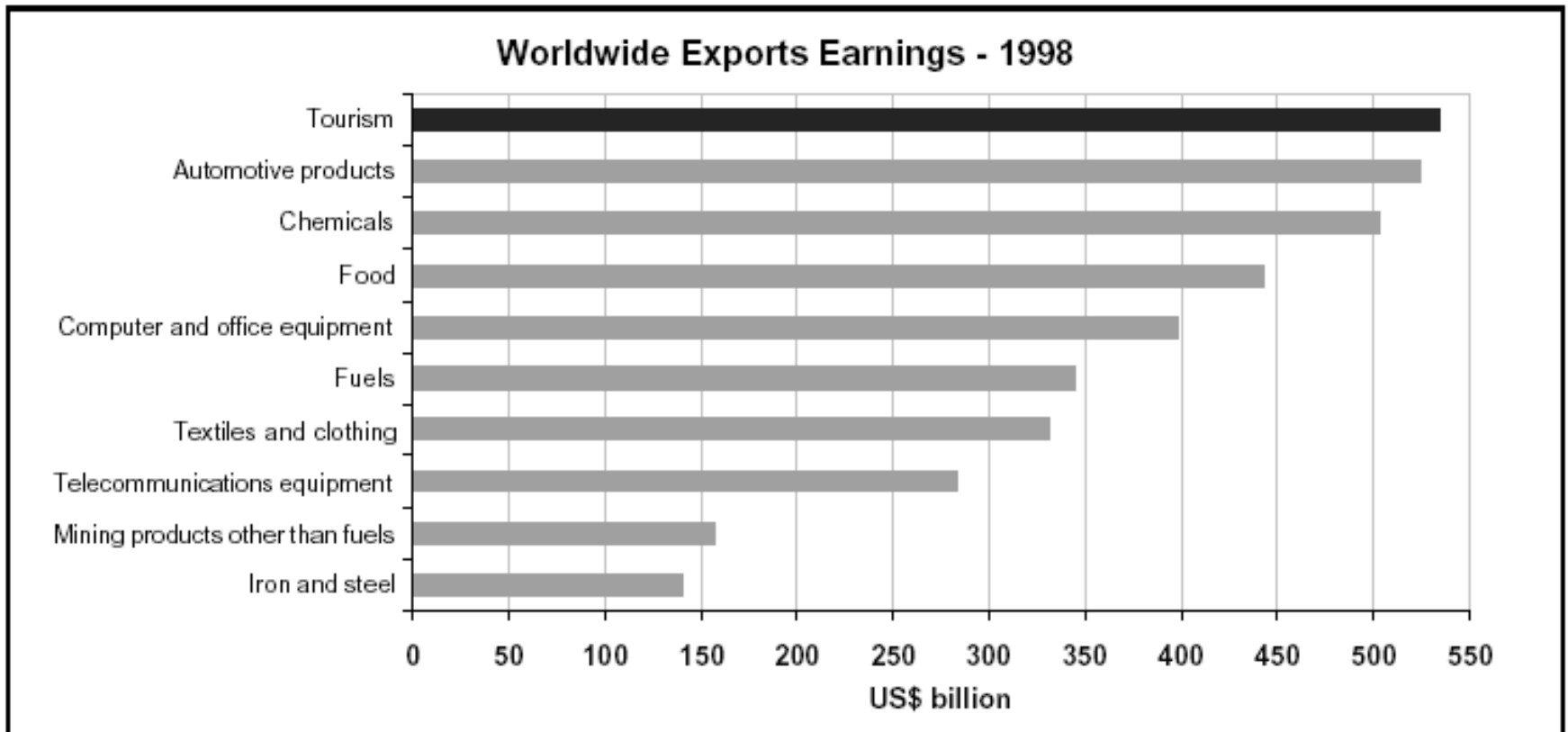
Zdroj: *The Travel&Tourism Competitiveness Report 2013, 2015, 2017, World Economic Forum,*

Název pilíře/indikátoru	Postavení ČR mezi zeměmi Evropy			Postavení ČR mezi zeměmi světa		
	2013	2015	2017	2013	2015	2017
Podnikatelské prostředí	x	26	25	x	75	65
Bezpečnost a ochrana	22	23	16	40	46	30
Zdraví a hygiena	2	4	6	4	4	7
Lidské zdroje a trh práce	x	24	19	x	44	33
Vybavenost, dostupnost a dovednost v oblasti ICT	21	17	16	35	34	26
Podpora rozvoje cestovního ruchu	18	23	32	64	66	94
Mezinárodní otevřenost	x	10	10	x	17	24
Cenová konkurenceschopnost	13	12	8	99	87	67
Udržitelnost životního prostředí	21	11	14	29	13	14
Infrastruktura letecké dopravy	18	23	21	50	51	49
Pozemní a přístavní infrastruktura	11	11	11	23	18	18
Infrastruktura turistických služeb	19	20	22	32	30	32
Přírodní zdroje	22	28	26	77	89	98
Kulturní zdroje a obchodní cesty	x	16	17	x	42	42
Celkový index konkurenceschopnosti	21	20	22	31	37	39
Počet hodnocených zemí	40	38	40	140	141	136

Základní data o mezinárodním cestovním ruchu v roce 2017

- Počet zahraničních příjezdů – 1,326 mld.
- Souhrn příjmů – 1 340 mld. USD
- 1. Evropa (672 mil. – 51 %, 519 mld. USD – 39 %)
- 2. Asie a Pacifik (323 mil. – 24 %, 390 mld. USD – 29 %)
- 3. Amerika (211 mil. – 16 %, 326 mld. USD – 24 %)

Světový export zboží 1998

Source: World Tourism Organization, International Monetary Fund

Hlavní faktory a vlivy působící na vývoj mezinárodního cestovního ruchu

- ekonomika (vývoj světové ekonomiky)
 - technologie (informační, dopravní)
 - zjednodušení formalit a odstranění bariér
 - bezpečnost
 - demografický vývoj
 - globalizace
 - lokalizace
 - udržitelný rozvoj cestovního ruchu
 - pracovní podmínky + podmínky života obecně
 - posun k ekonomice zážitků
 - marketing
- Zdroj: Palatková M. : Mezinárodní cestovní ruch I

2. Geografické charakteristiky

GEOGRAFICKÉ ASPEKTY MEZINÁRODNÍHO CESTOVNÍHO RUCHU

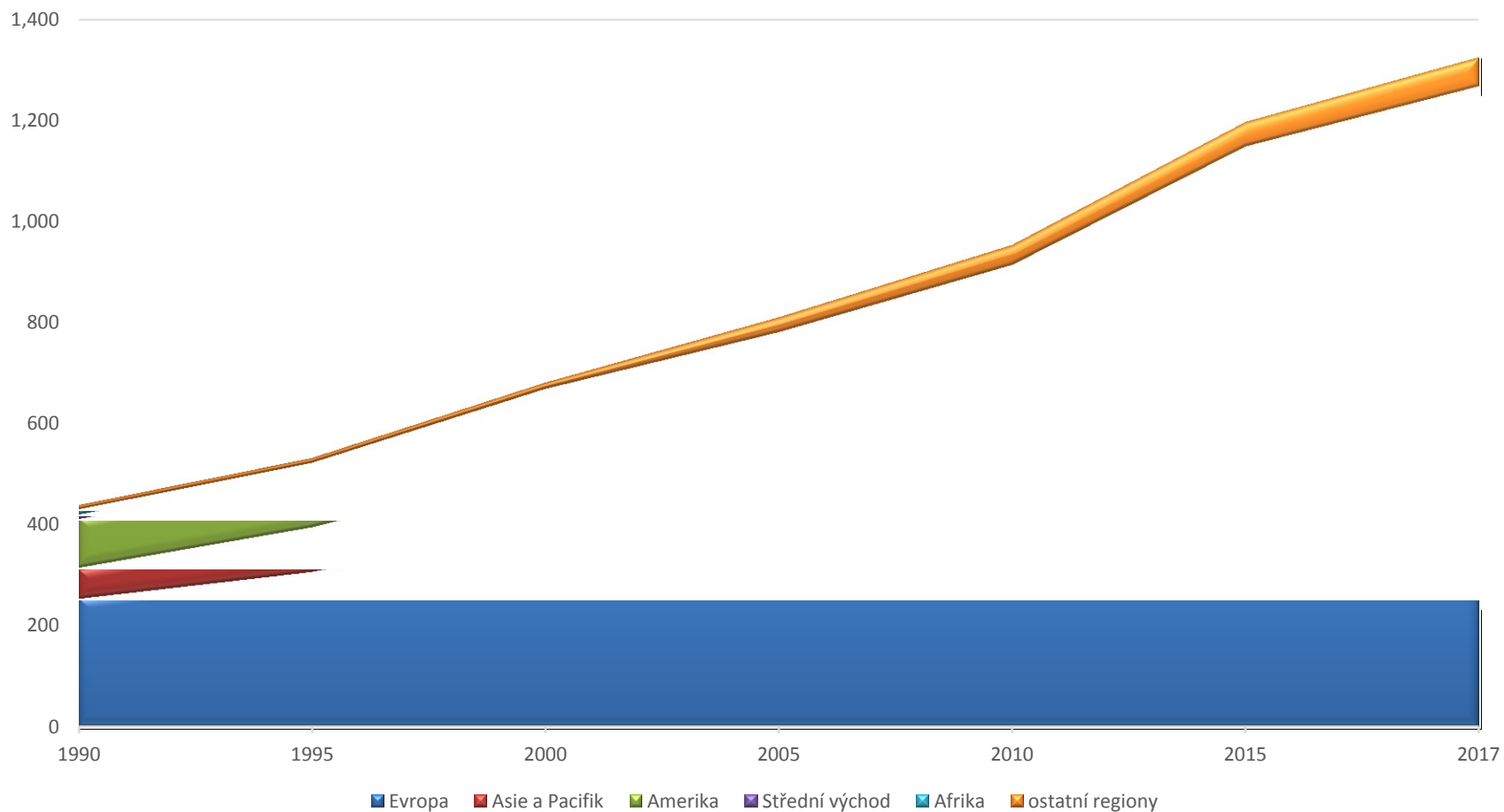
- Mezinárodní cestovní ruch je jeden z hlavních článků mezinárodního obchodu. V roce 1997 bylo zaznamenáno celkově 612 milionů mezinárodních turistických příjezdů, v roce 2002 více než 700 mil., v roce 2013 již více než 1 miliarda mezinárodních turistických příjezdů, v roce 2017 téměř 1,33 miliard.
- Termín turistický příjezd je vztažen na celkový počet uskutečněných turistických cest, protože někteří turisté mohou uskutečnit více než jednu mezinárodní cestu za rok.

- Mezinárodní cestovní ruch se tradičně měří pomocí mezinárodních příjezdů a příjmů z něho. Mezinárodní příjmy z cestovního ruchu (vyjma mezinárodních příjmů z jízdného) dosáhly v roce 1999 455 mld. USD, v roce 2013 kolem 1,2 bilionu USD a v roce 2017 1,33 bilionu USD (UNWTO World Tourism Barometer, 2018).
- Ačkoliv nejsou dostupná všechna hodnotící data, předpokládá se, že celkově je domácí cestovní ruch (počty účastí) až desetinásobně vyšší než mezinárodní. Cestovní ruch je důležitou aktivitou v mnoha velkých zemích, přispívá 5–10 % národnímu HDP. Avšak v některých menších zemích a zvláště v několika malých ostrovních státech v oblasti Karibiku, rovníkového Pacifiku a Indického oceánu cestovní ruch vytváří až 20–30 % HDP.

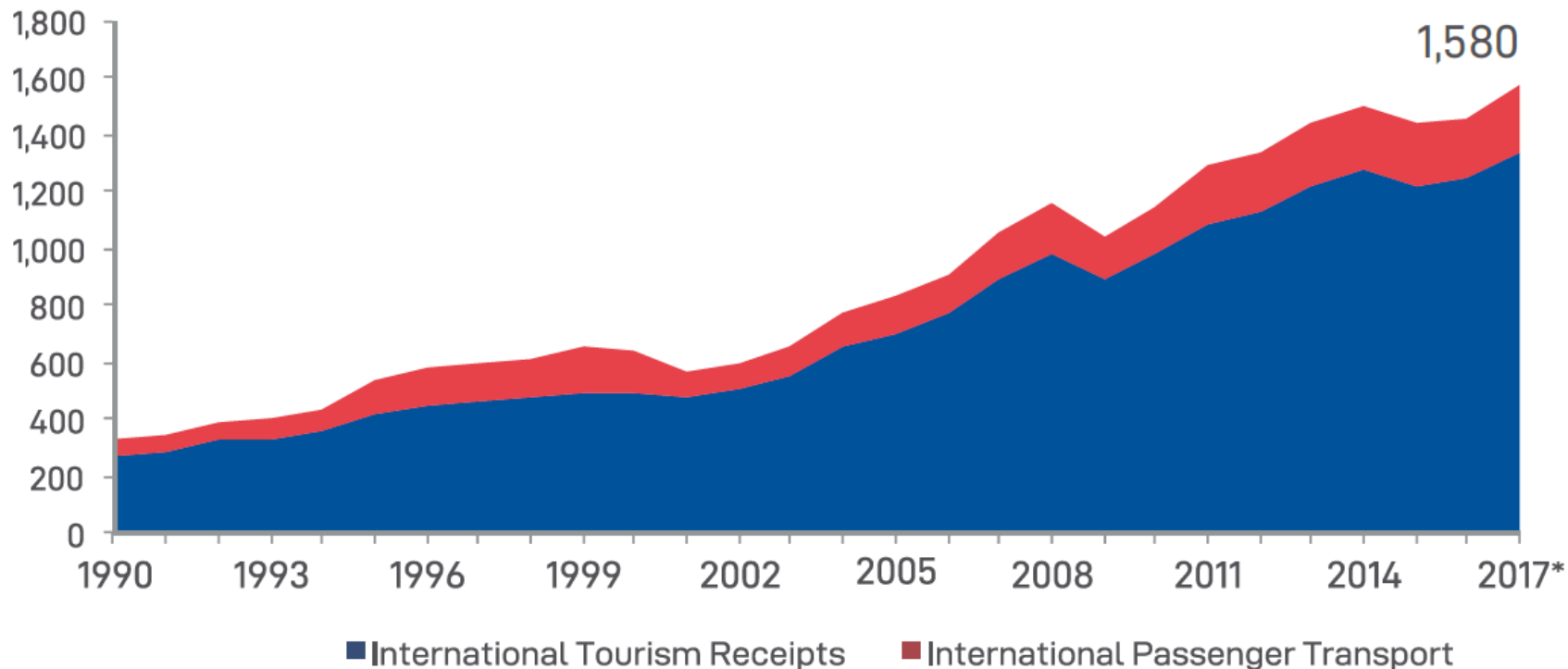
- U mezinárodního cestovního ruchu se předpokládá v příštích letech pokračování jeho růstu (okolo 3–4 % ročně), jeho vysoká dynamika růstu je nejvyšší ze všech sektorů světového hospodářství. Srovnatelné tempo růstu má pouze mezinárodní obchod (mezinárodní cestovní ruch bývá také označován jako „skrytý“ export).

- UNWTO v této souvislosti předpovídá okolo 1,8 miliardy mezinárodních příjezdů/účastí v roce 2030. Dále se předpokládá, že jeden ze čtyř turistických pobytů bude dlouhodobý. Všechny regiony světa by měly mít zajištěn solidní růst mezinárodního cestovního ruchu, stejně tak lze uvažovat o růstu domácího cestovního ruchu.
- **Jednoduchá rovnice předpokladu růstu mezinárodního cestovního ruchu = růst životní úrovně (dostupibilní příjmy, dostatek volného času), motivace (chuť) cestovat, společenská prestiž a**

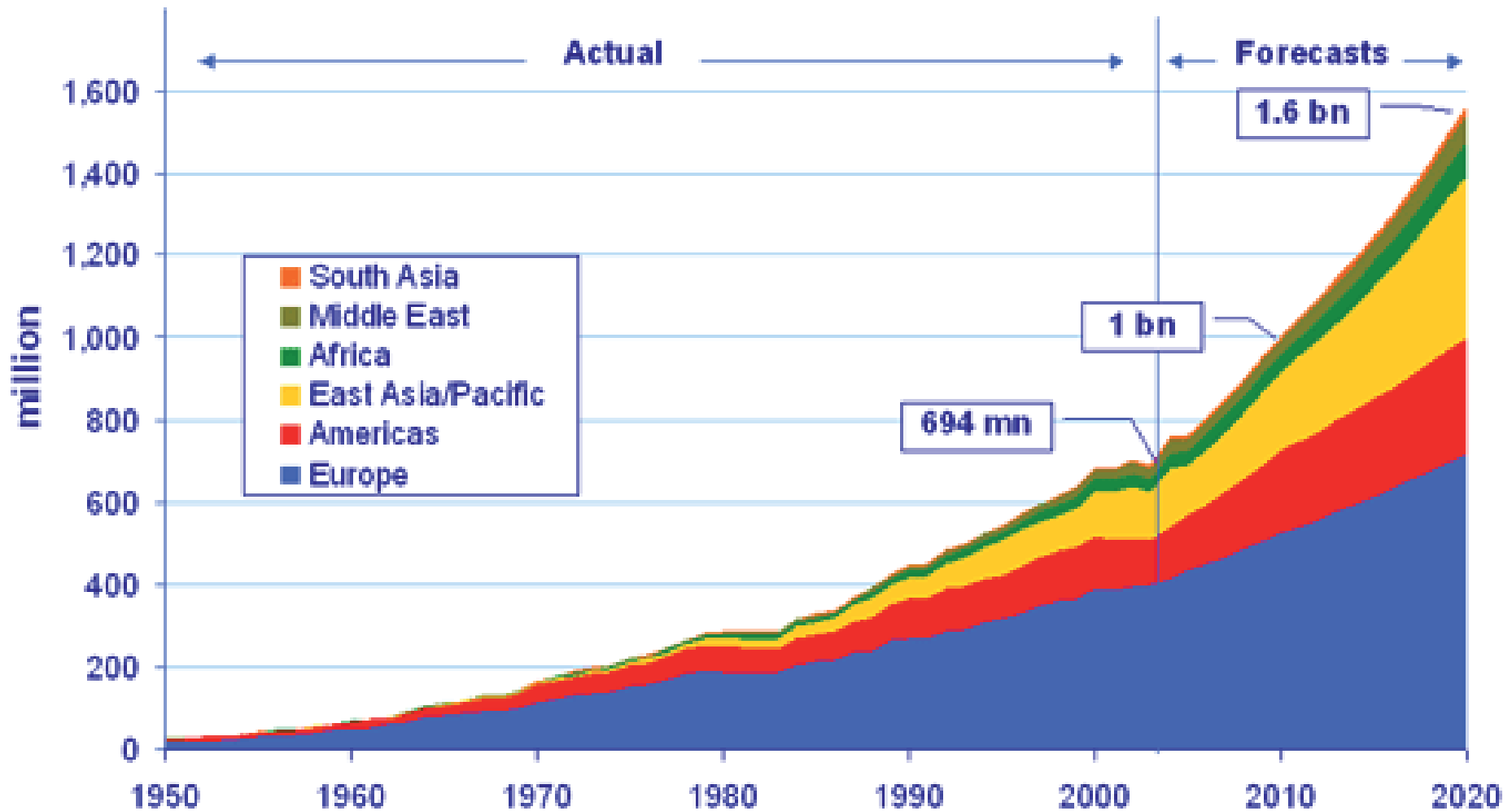
Vývoj počtu mezinárodních příjezdů podle regionů UNWTO (v mil.) v roce 2017

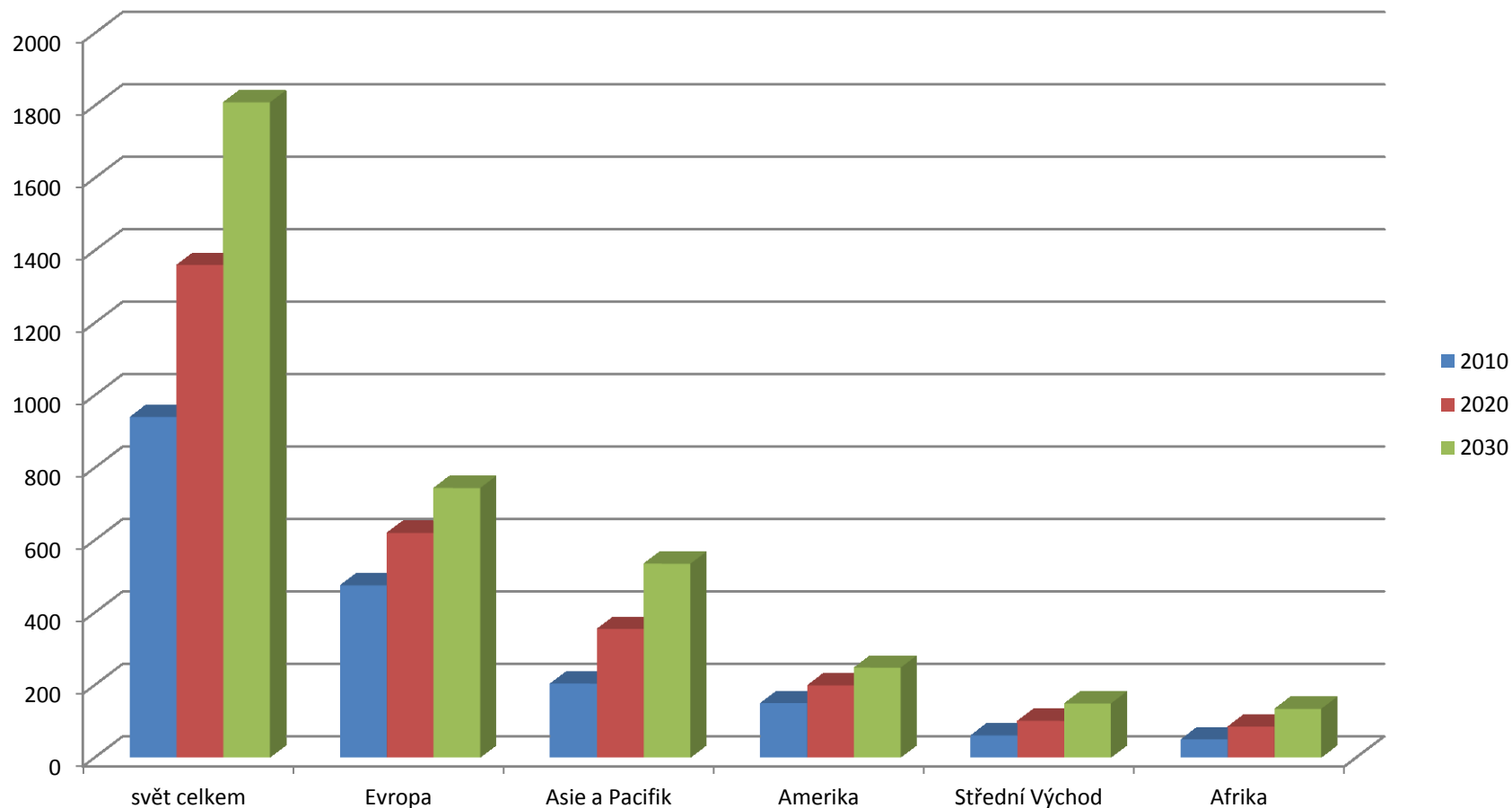
Vývoj příjmů z mezinárodního cestovního ruchu a z mezinárodní osobní dopravy v roce 2017

Mezinárodní turistické příjezdy 1950–2020 (v mil.)

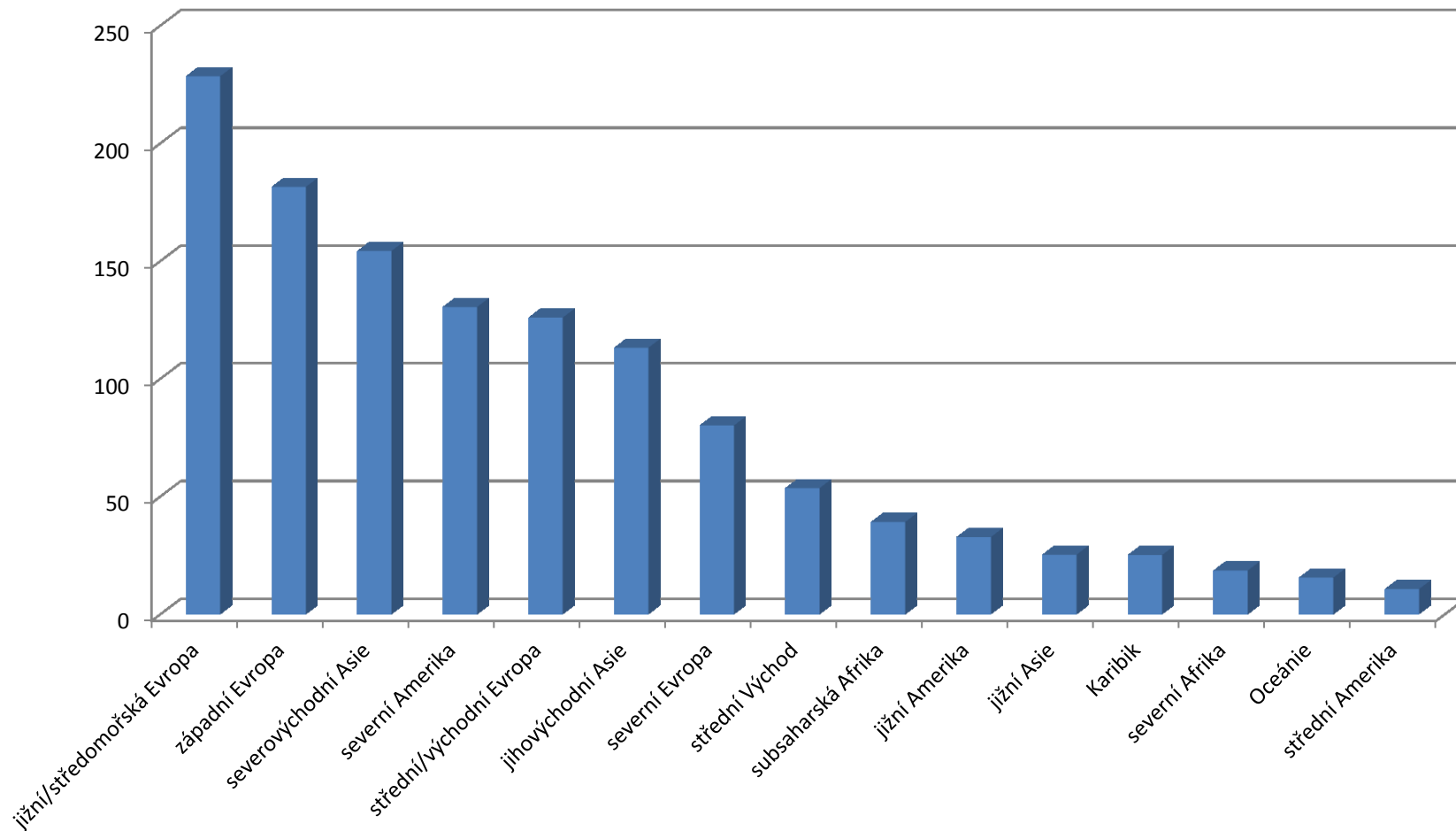

Prognóza vývoje mezinárodního cestovního ruchu do roku 2030 (v mil. příjezdů)

Mezinárodní cestovní ruch v regionech UNWTO 2016

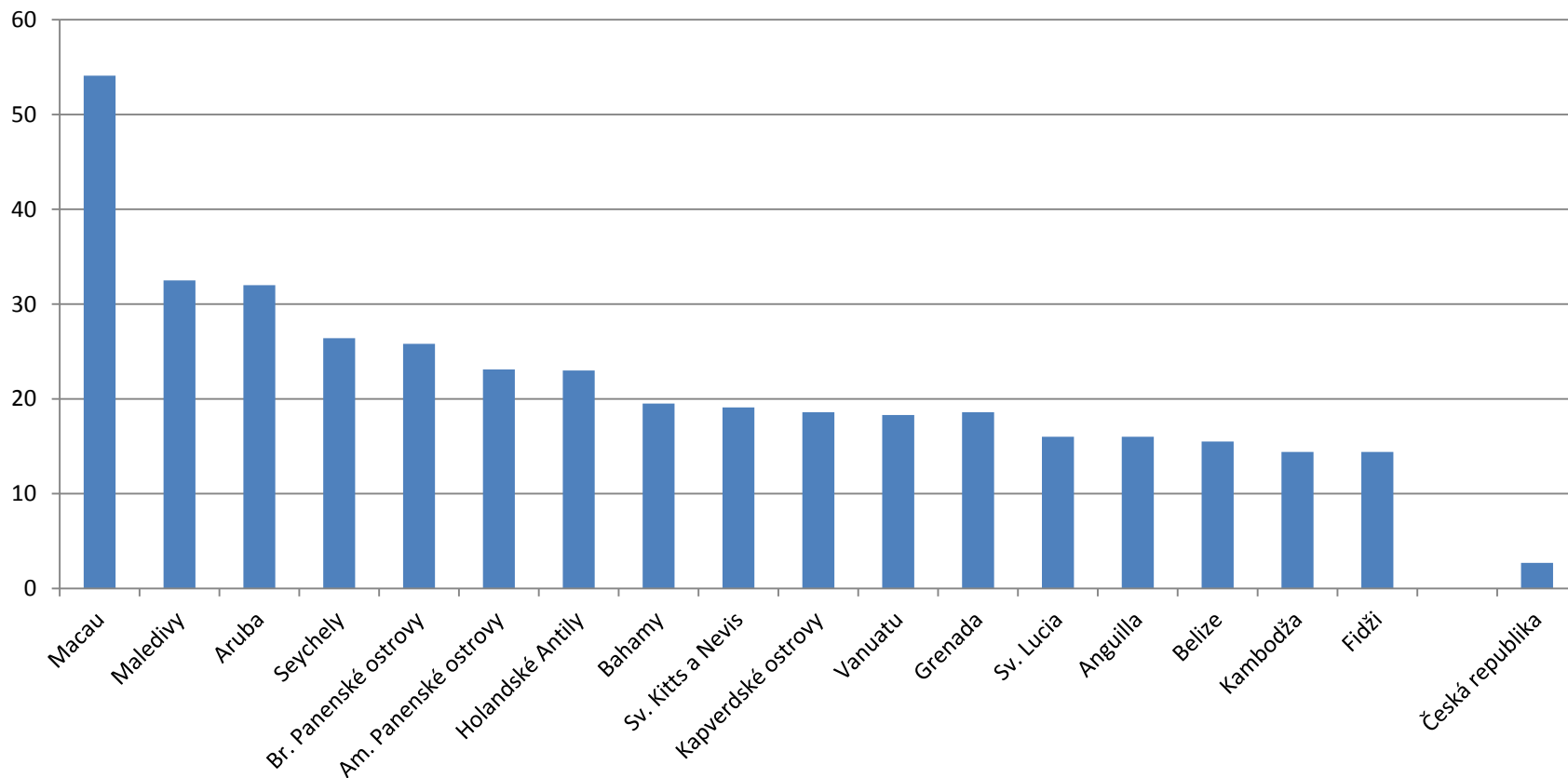
počet mezinárodních příjezdů v mil.

- Na rozvinuté země připadalo v roce 2016 55,5 % turistických příjezdů, na rozvojové země pak 44,5 %.
- Zajímavý je i pohled na relativní význam cestovního ruchu v národním hospodářství – posuďte sami v následujícím obrázku.

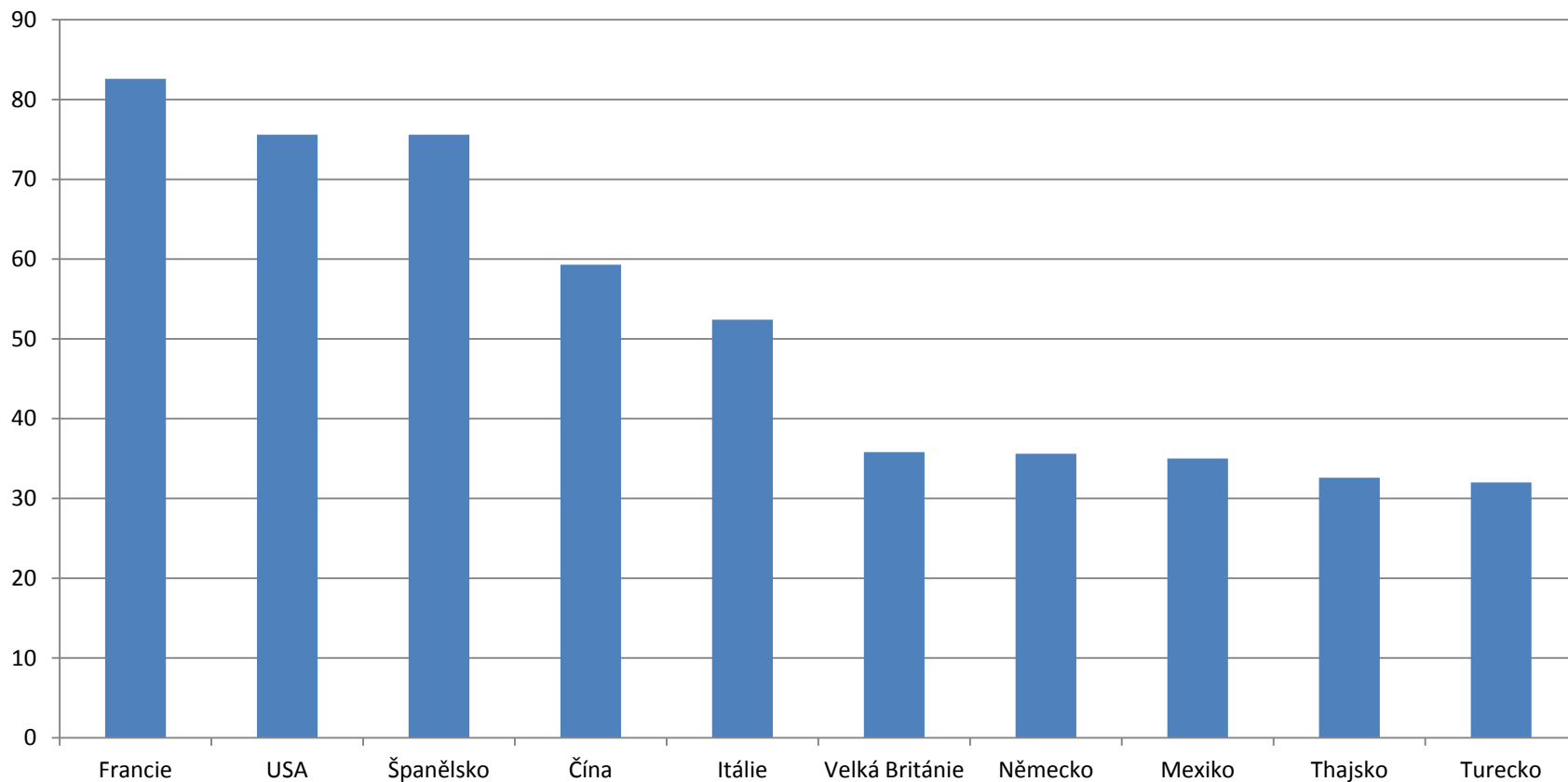
Relativní význam cestovního ruchu

% podíl cestovního ruchu na HDP - odhad WTTC 2019

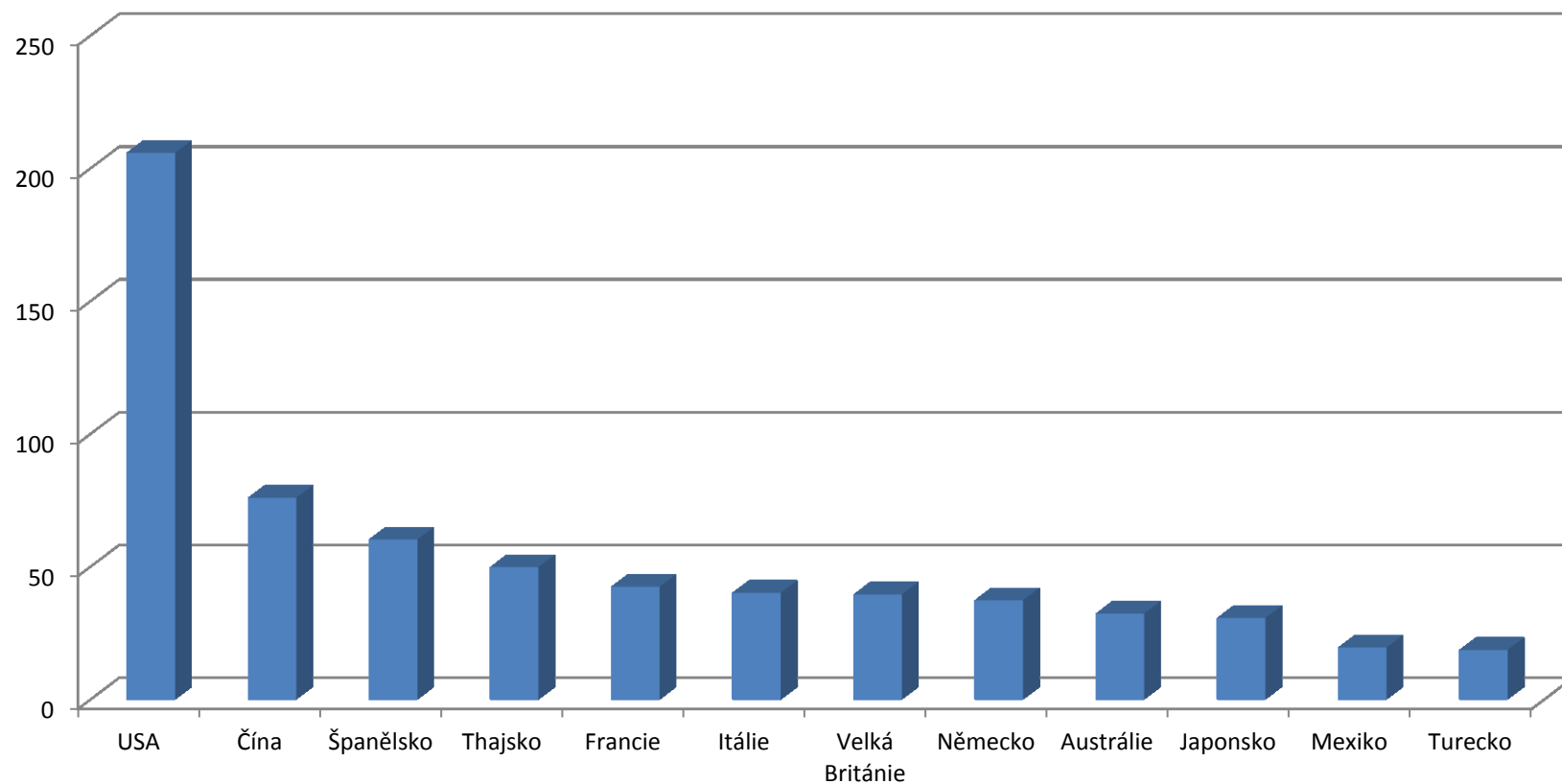
TOP destinace podle mezinárodních příjezdů 2016

mezinárodní příjezdy v mil.

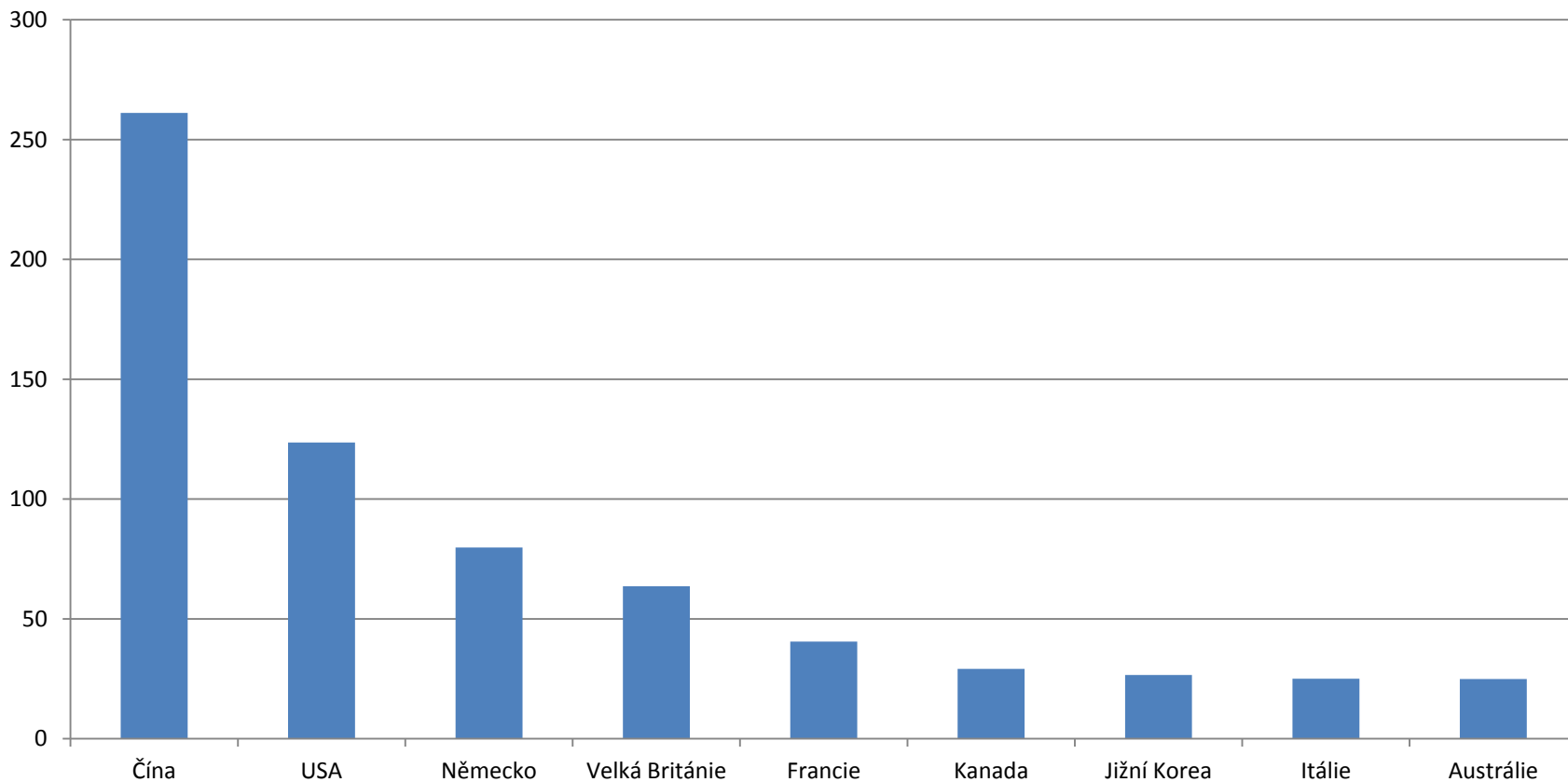
TOP destinace světa podle příjmů z mezinárodního cestovního ruchu 2016

příjmy v mld. USD

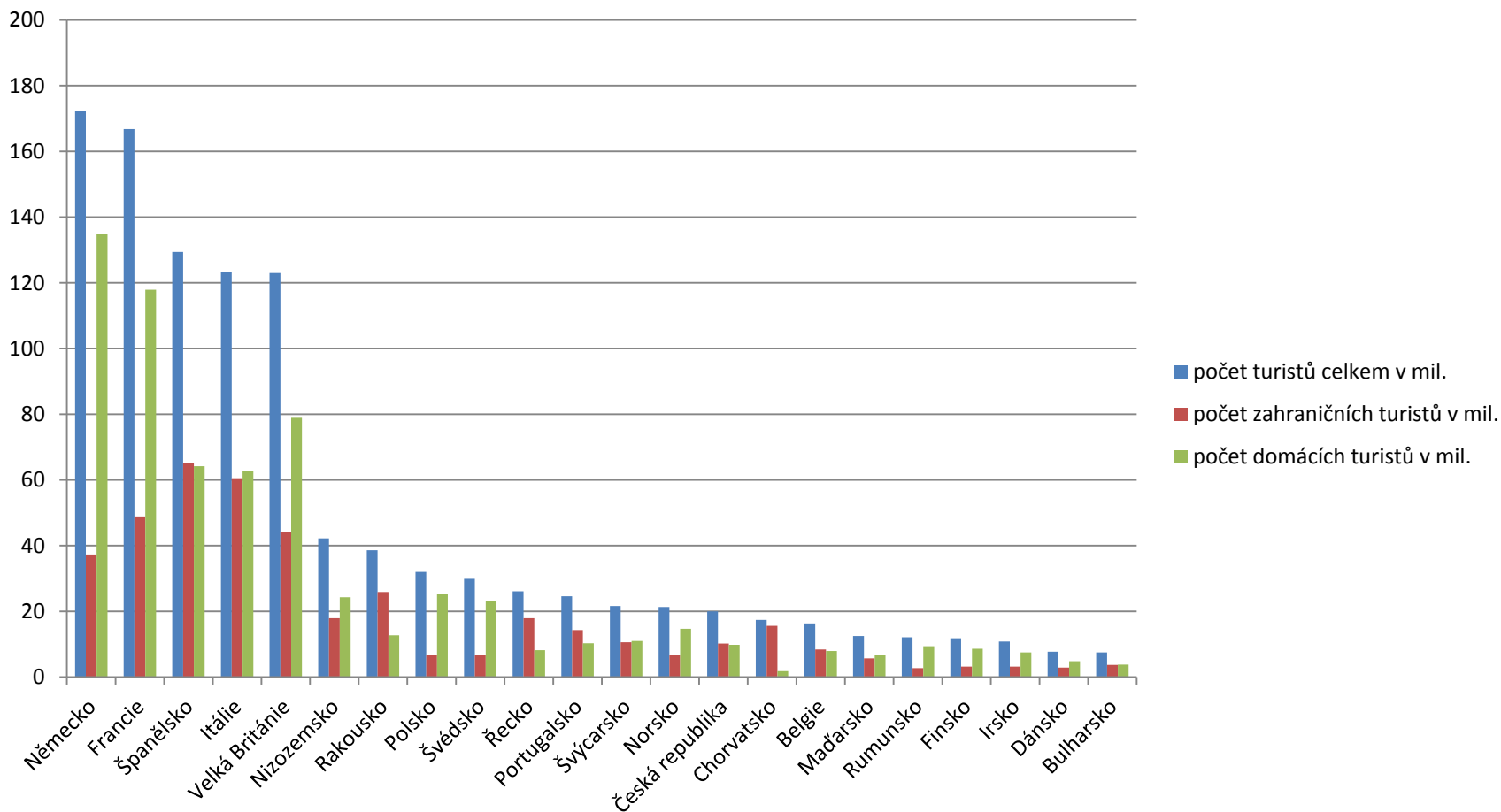

TOP destinace světa podle výdajů na mezinárodní cestovní ruch 2016

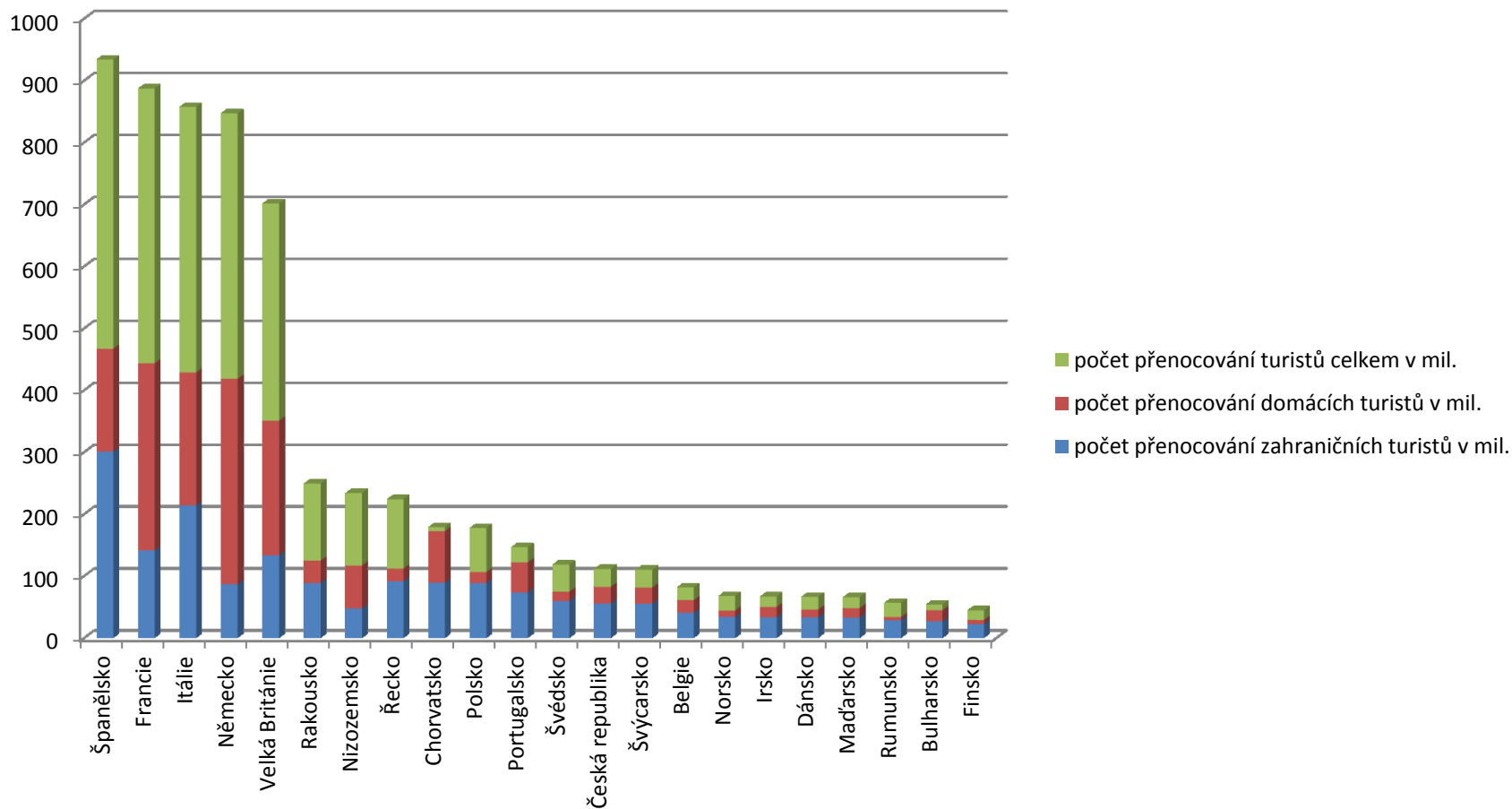
výdaje v mld. USD

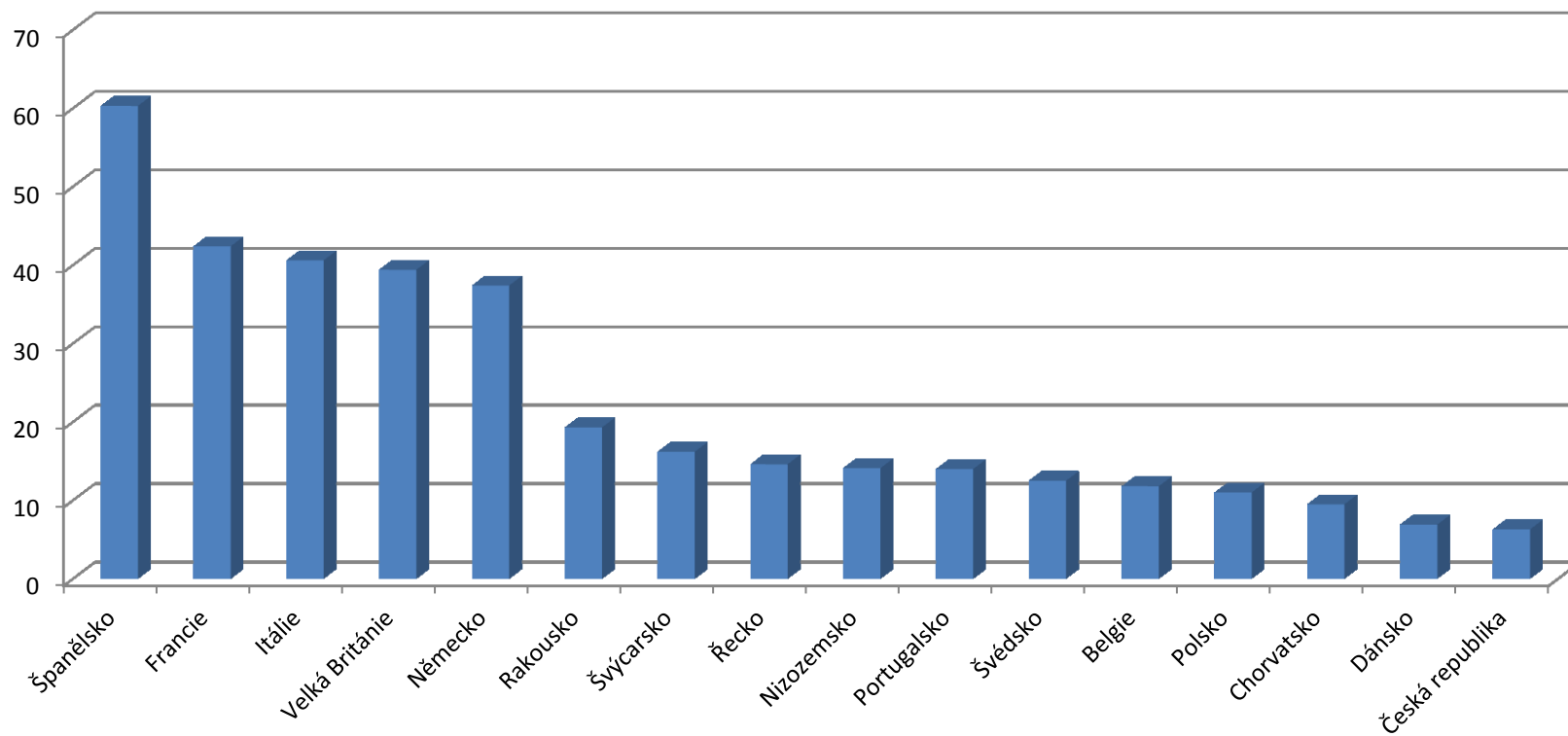
Počet domácích a zahraničních turistů ve vybraných zemích Evropy 2017

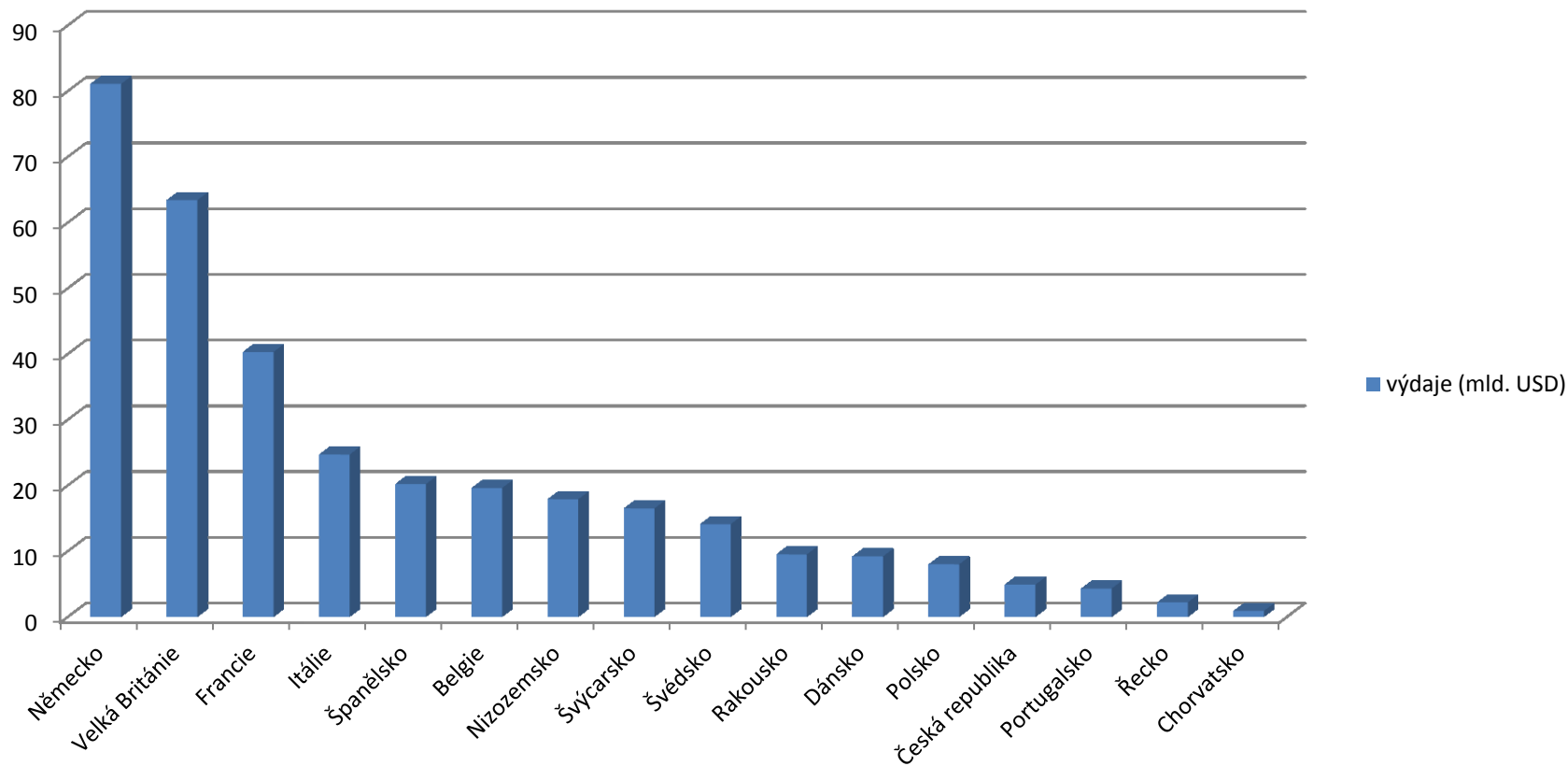
Přenocování domácích a zahraničních turistů ve vybraných zemích Evropy 2017

Příjmy z mezinárodního cestovního ruchu (v mld. USD) ve vybraných zemích Evropy 2016

Výdaje mezinárodního cestovního ruchu ve vybraných zemích Evropy 2016

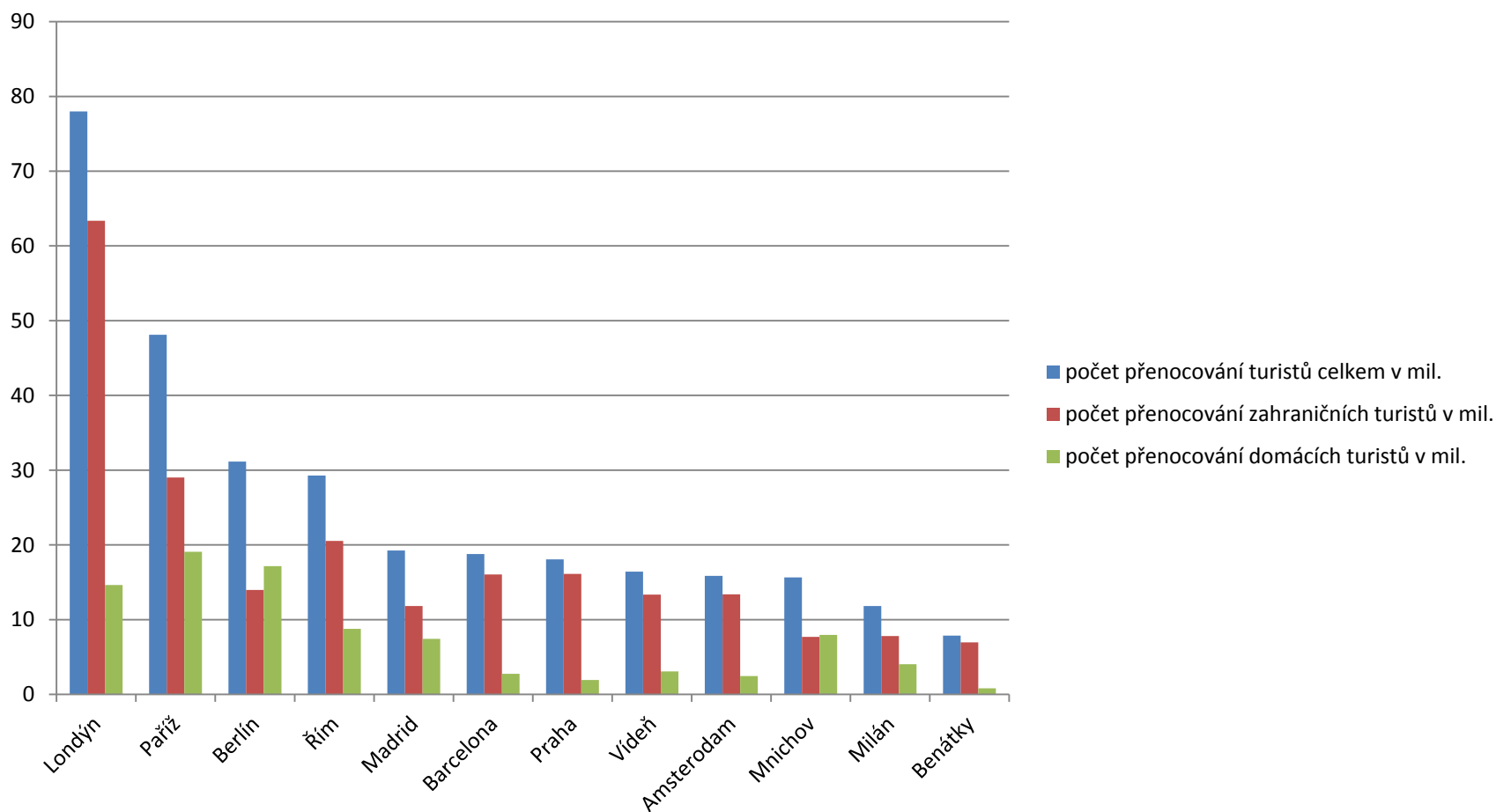

Hlavní charakteristiky evropského mezinárodního cestovního ruchu 2016-2017

- Evropa je stále nejvýznamnějším regionem světového mezinárodního cestovního ruchu. Absolutně zde rostou jak příjezdy tak příjmy, ovšem v relativním srovnání jde o dlouhodobější mírný pokles. V roce 2017 činil její podíl v příjezdech 51,1 %, v příjmech již jen 39 %.
- Nejvýznamnějšími příjezdovými subregiony UNWTO jsou v současnosti jižní/středomořská Evropa a západní Evropa.
- Kdo přijíždí do Evropy a cestuje po Evropě? Jsou to Evropané, jejich podíl činí kolem 75 %.
- Kam Evropané především cestují? Do zemí kolem Středozemního moře, cca 40 – 45 %.

- Dlouhodobějším trendem v Evropě je růst oblíbenosti a návštěvnosti evropských metropolí.
- Jaké jsou hlavní motivace při cestování?
- Jakými dopravními prostředky nejčastěji cestujeme?
- Evropské země jsou stále lídry v intenzitě mezinárodního cestování (měřeno počtem výjezdů ku počtu obyvatel).

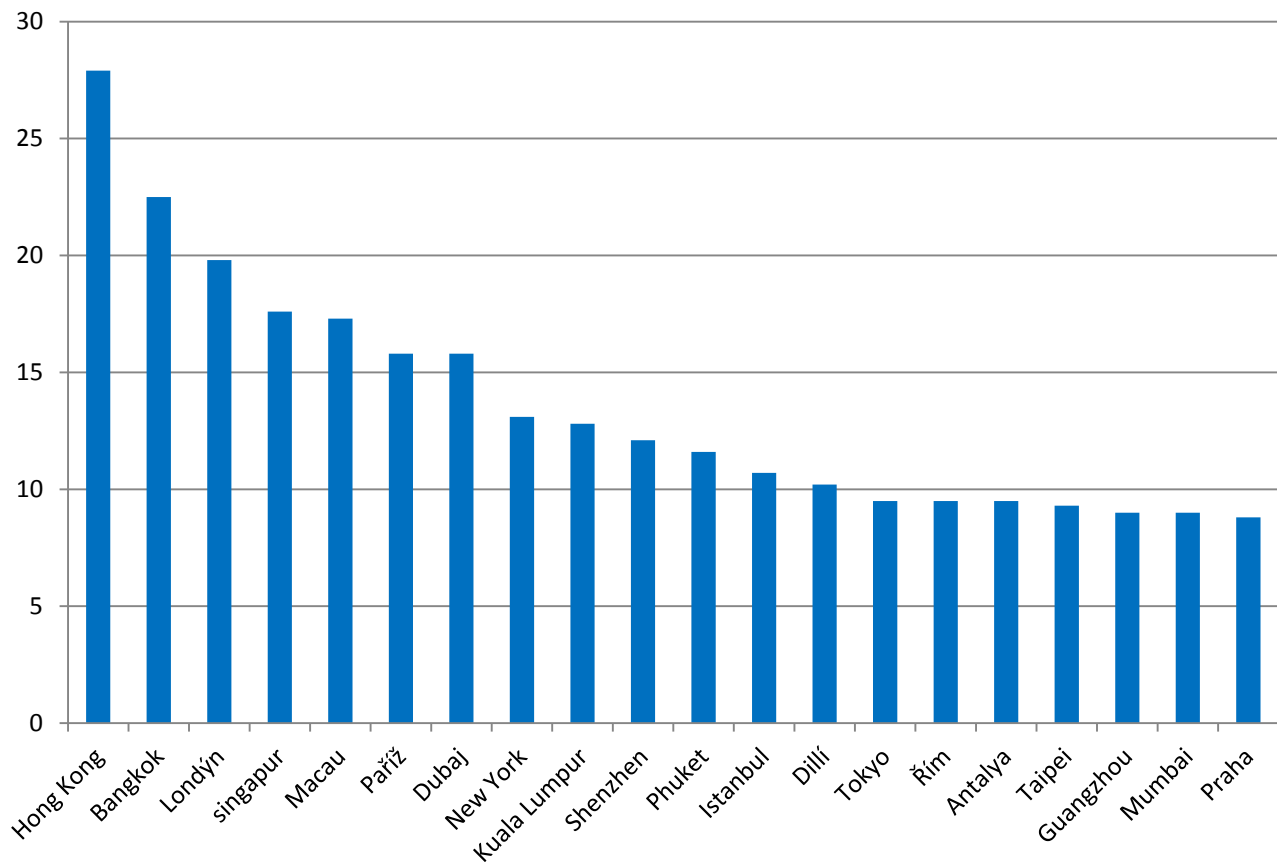
Nejnavštěvovanější města Evropy 2017

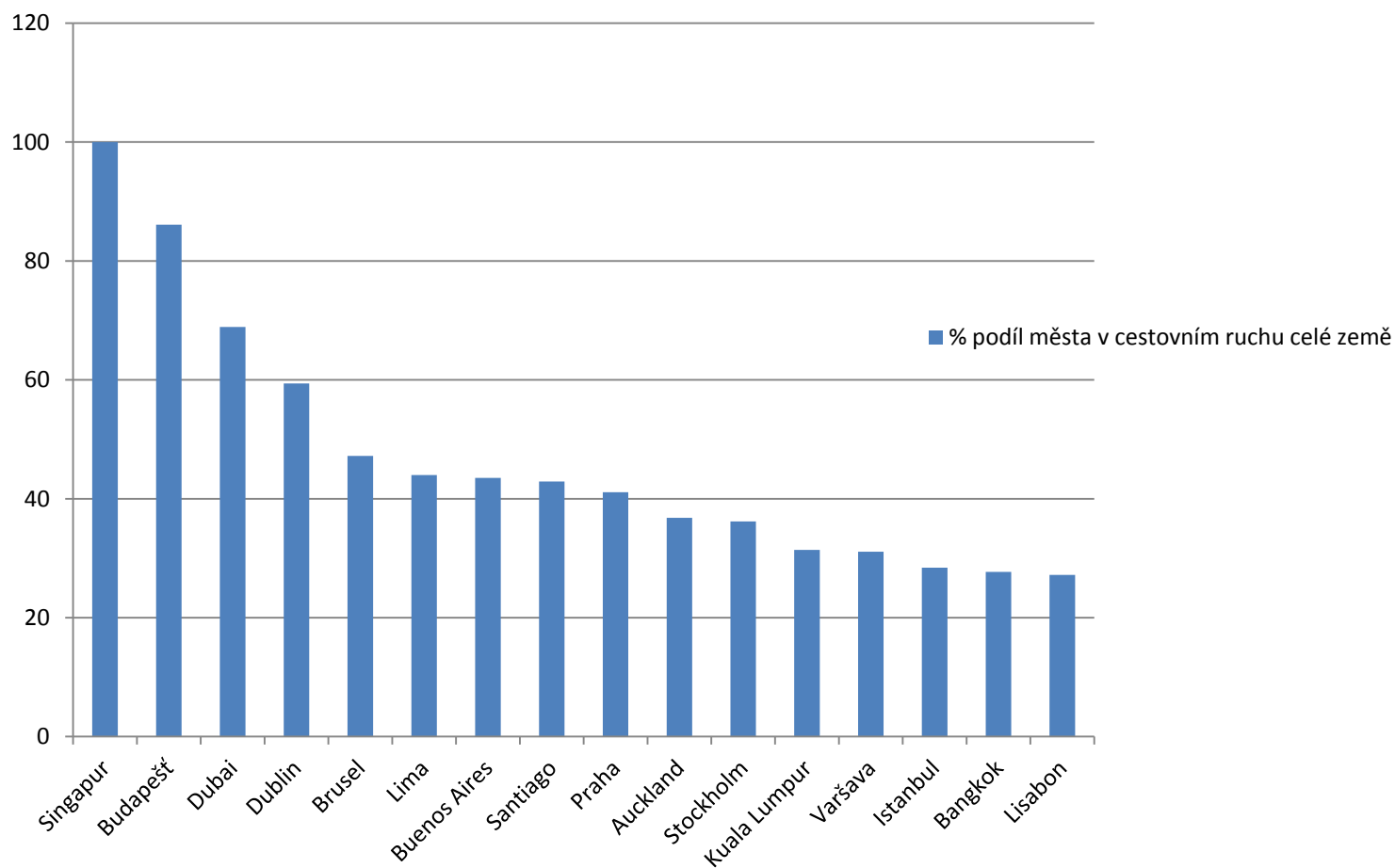
radynacestu.cz

Nejnavštěvovanější města světa 2018 (v. mil. turistů)

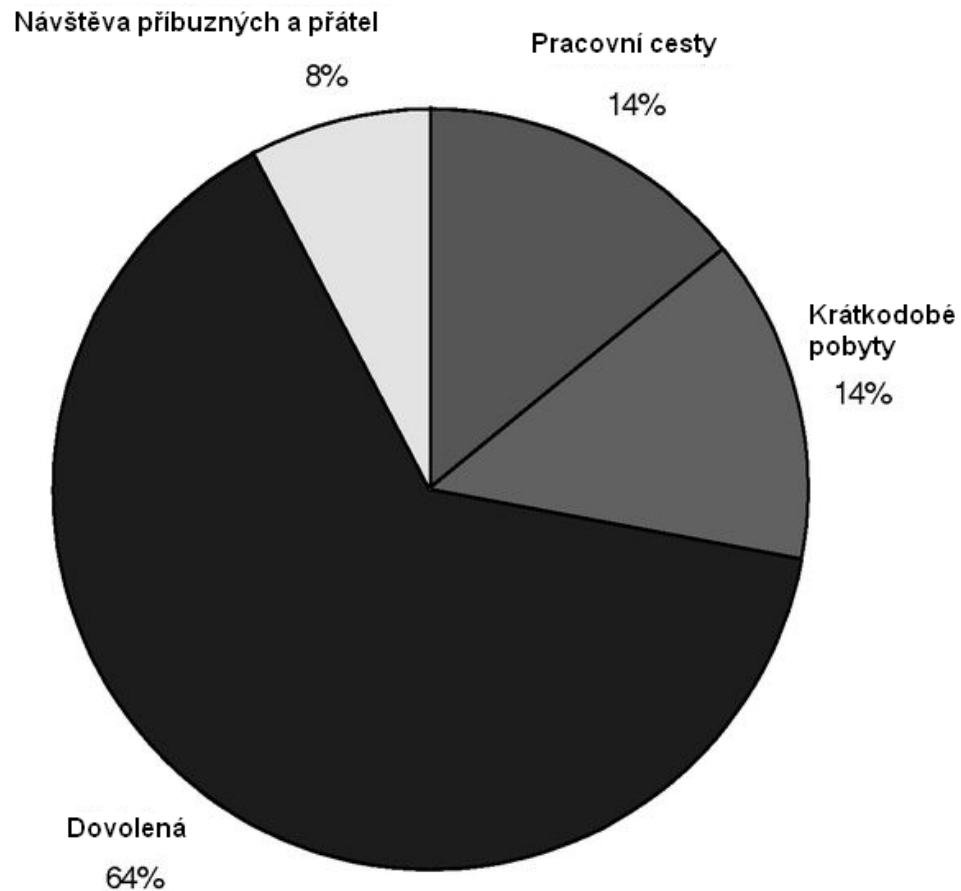

Zdroj: Most visited cities in the world

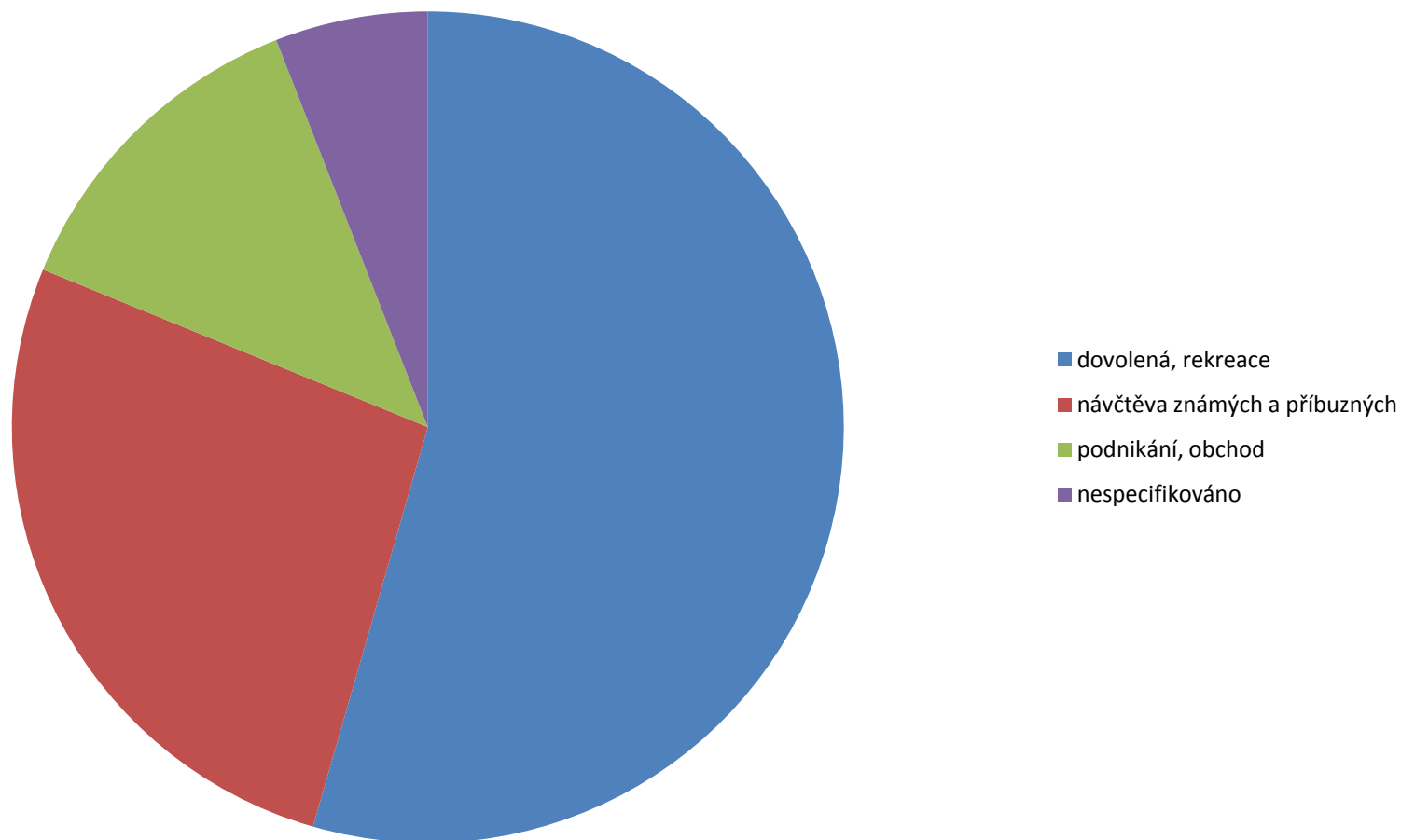
Význam města v cestovním ruchu země (2017)

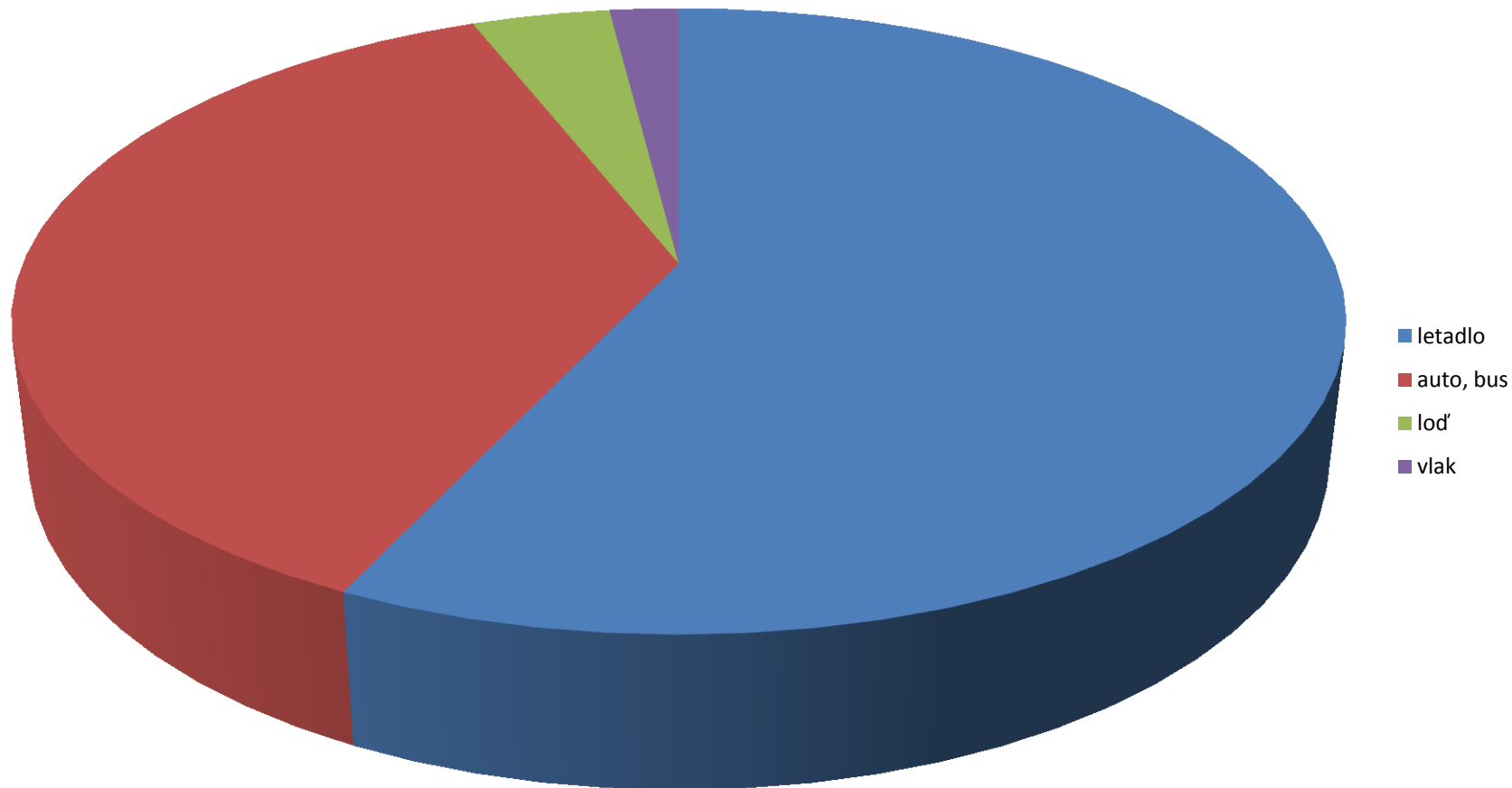
Skladba mezinárodních cest Evropanů dle motivu cestujících (1995)

Hlavní motivy v mezinárodním cestování (2017)

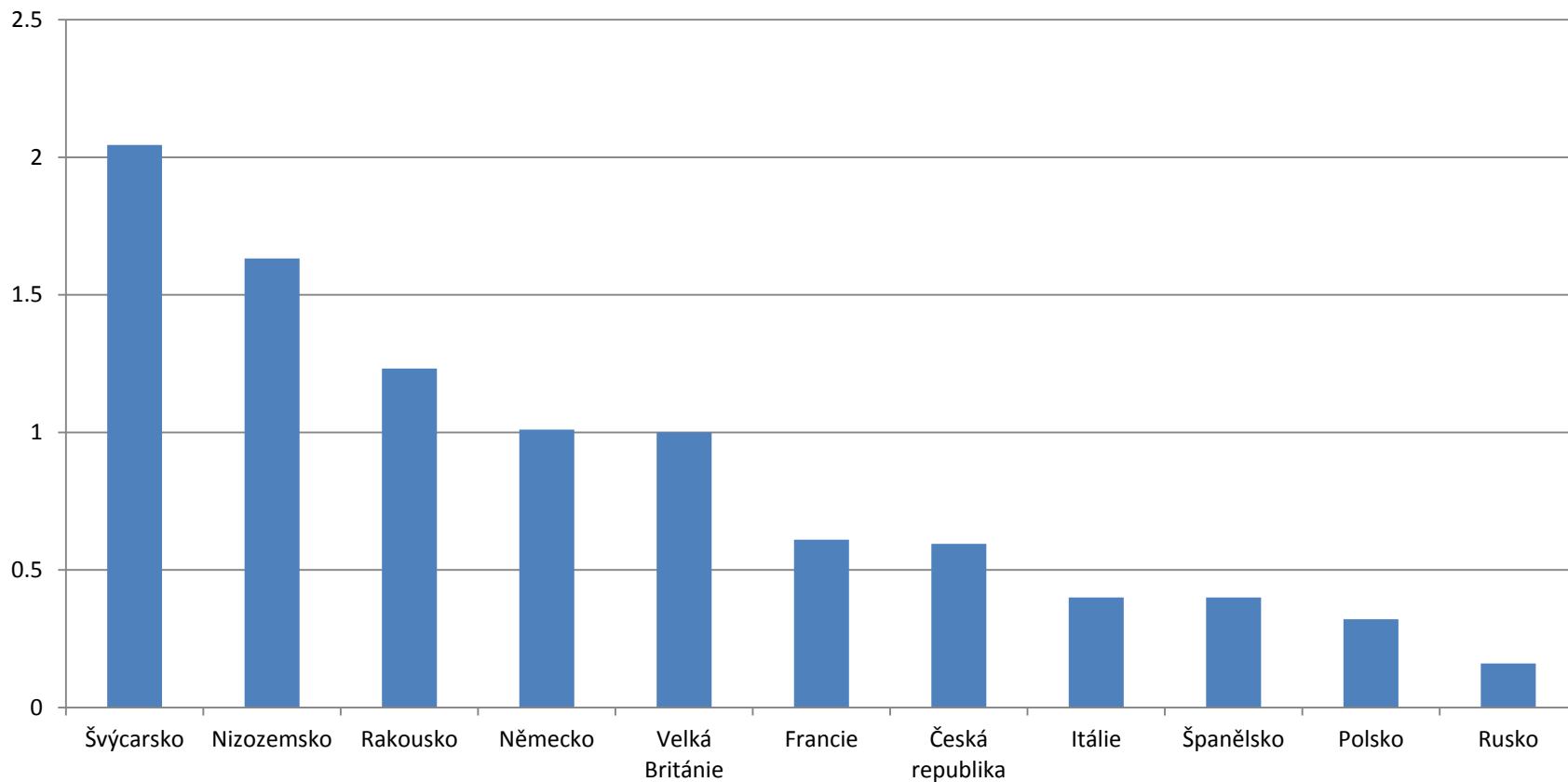

Druh dopravního prostředku v mezinárodním cestování (2017)

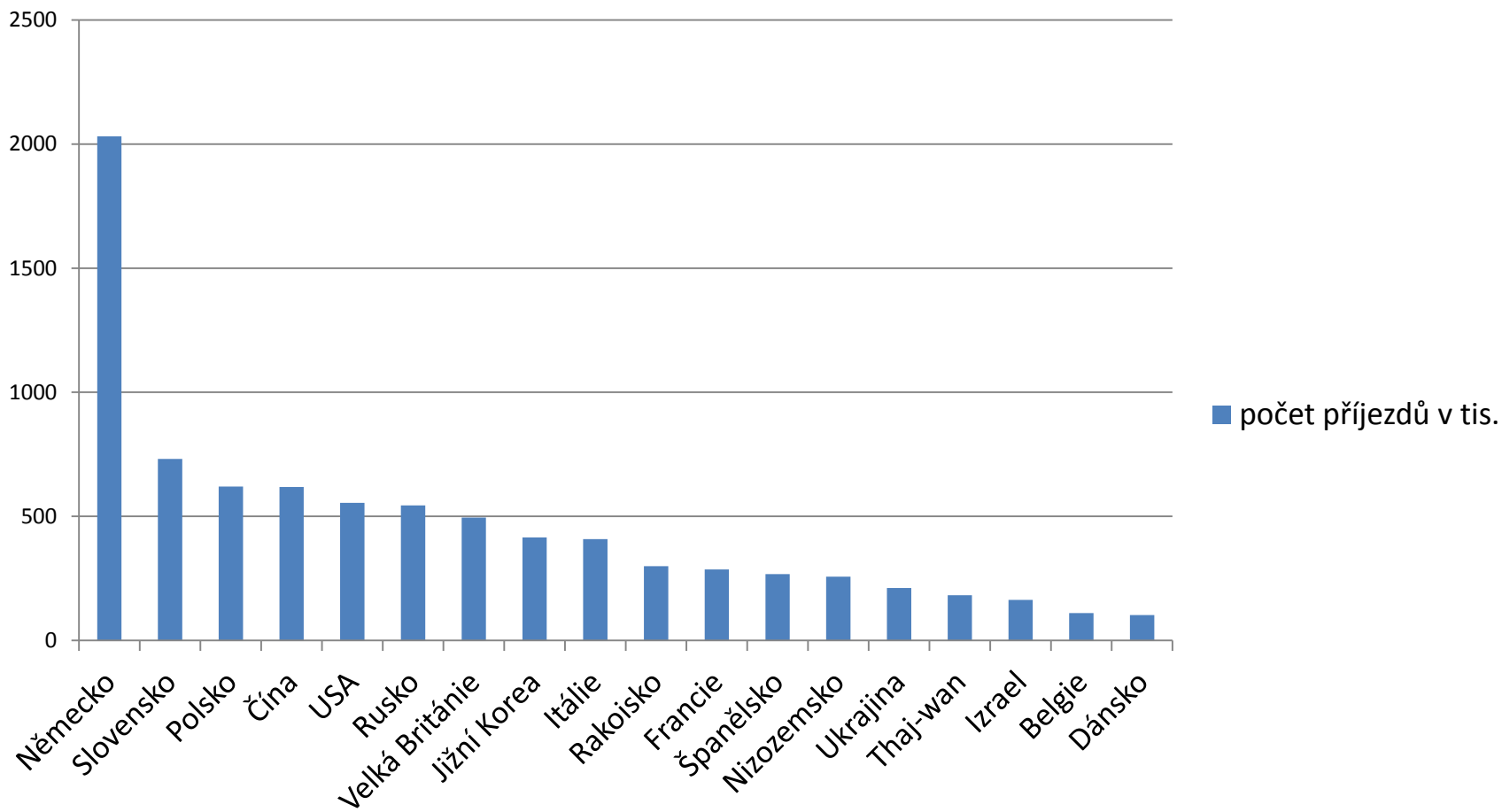

Intenzita mezinárodního cestování vybraných evropských zemí 2015

počet výjezdů do zahraničí/počet obvatel

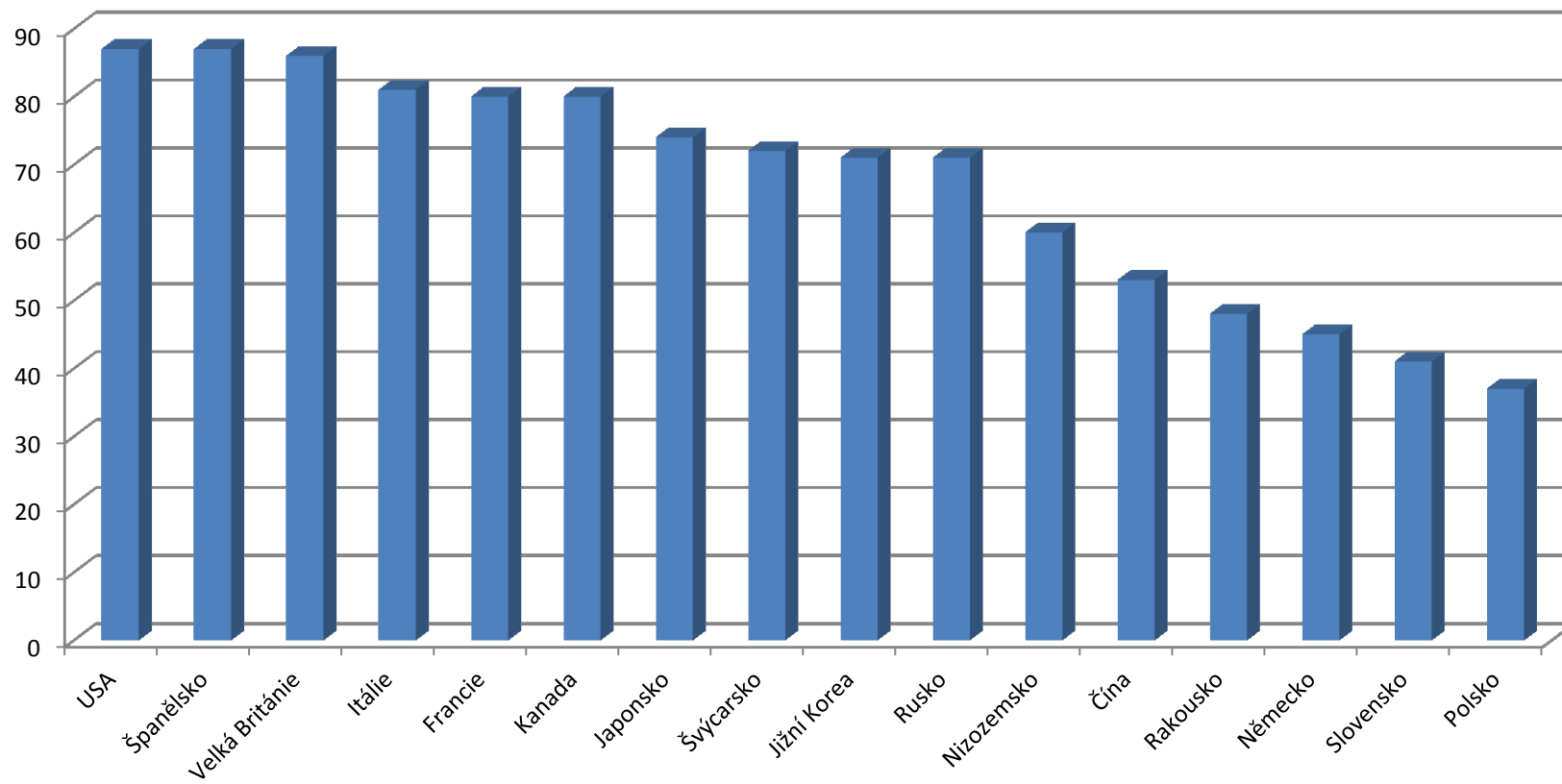

TOP země příjezdového cestovního ruchu do České republiky (2018)

Příjezdový cestovní ruch do ČR 2018

% zahraničních hostů směřujících do Prahy

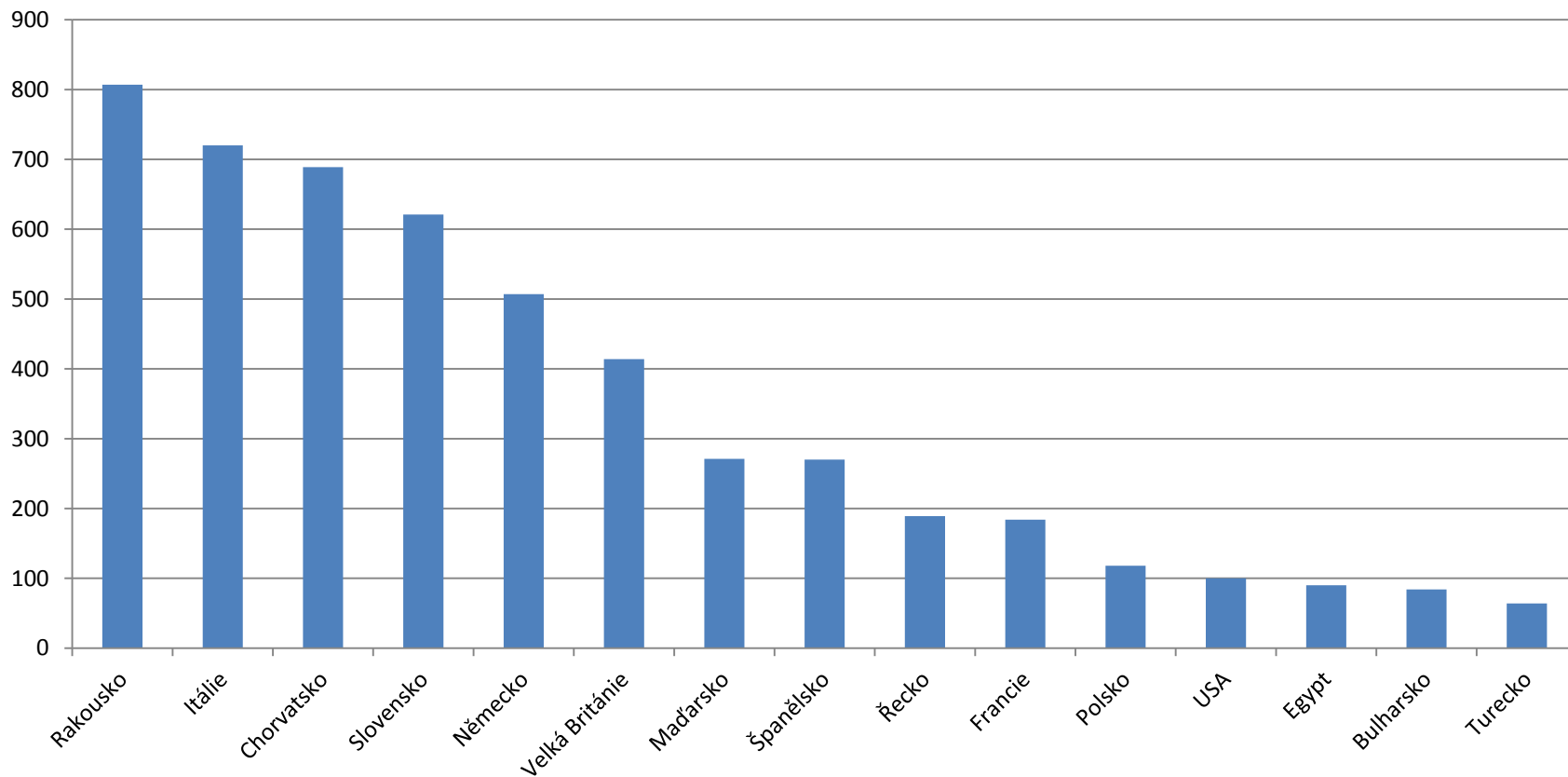

Cíl poznání a zážitků

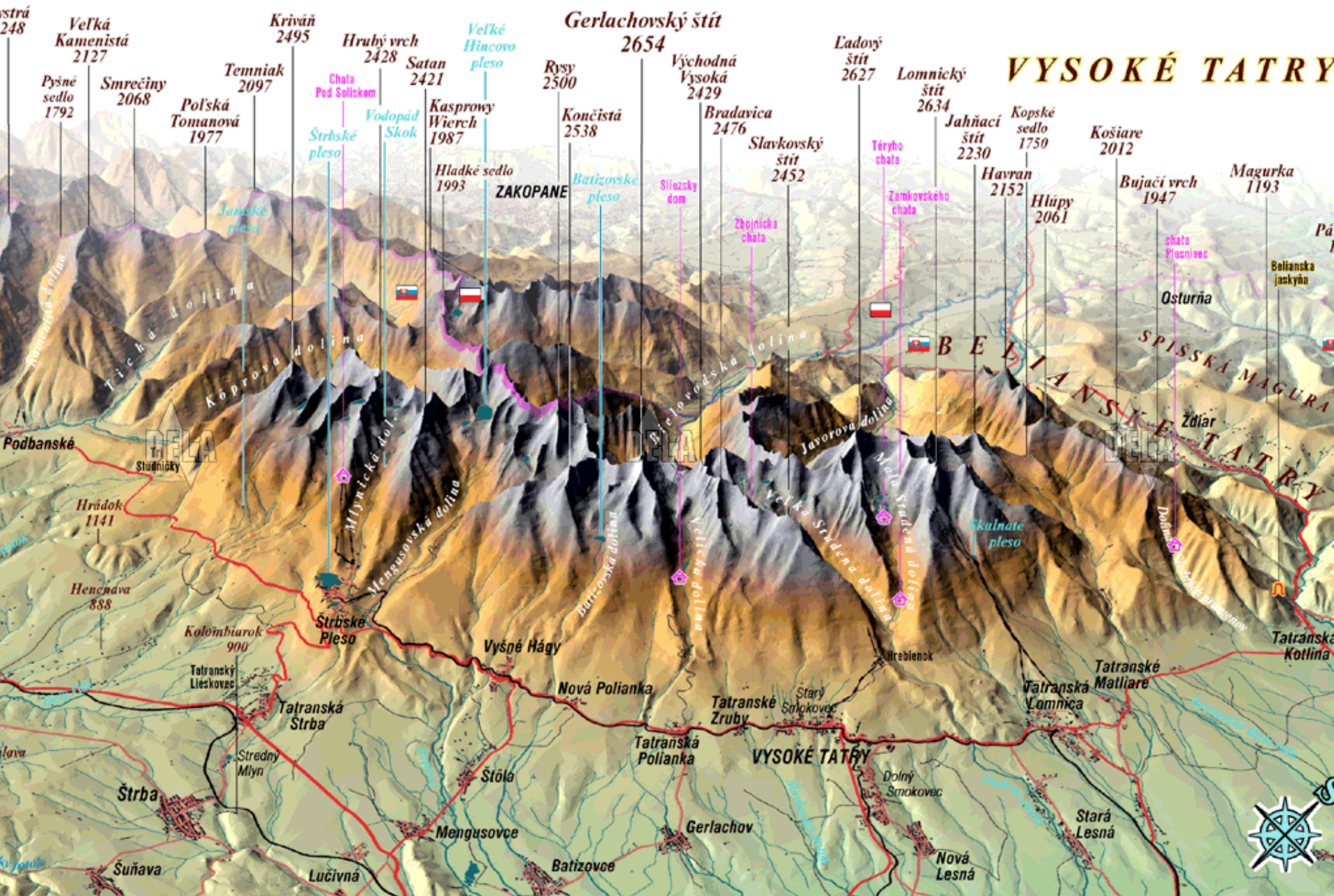

Výjezdový cestovní ruch ČR 2016

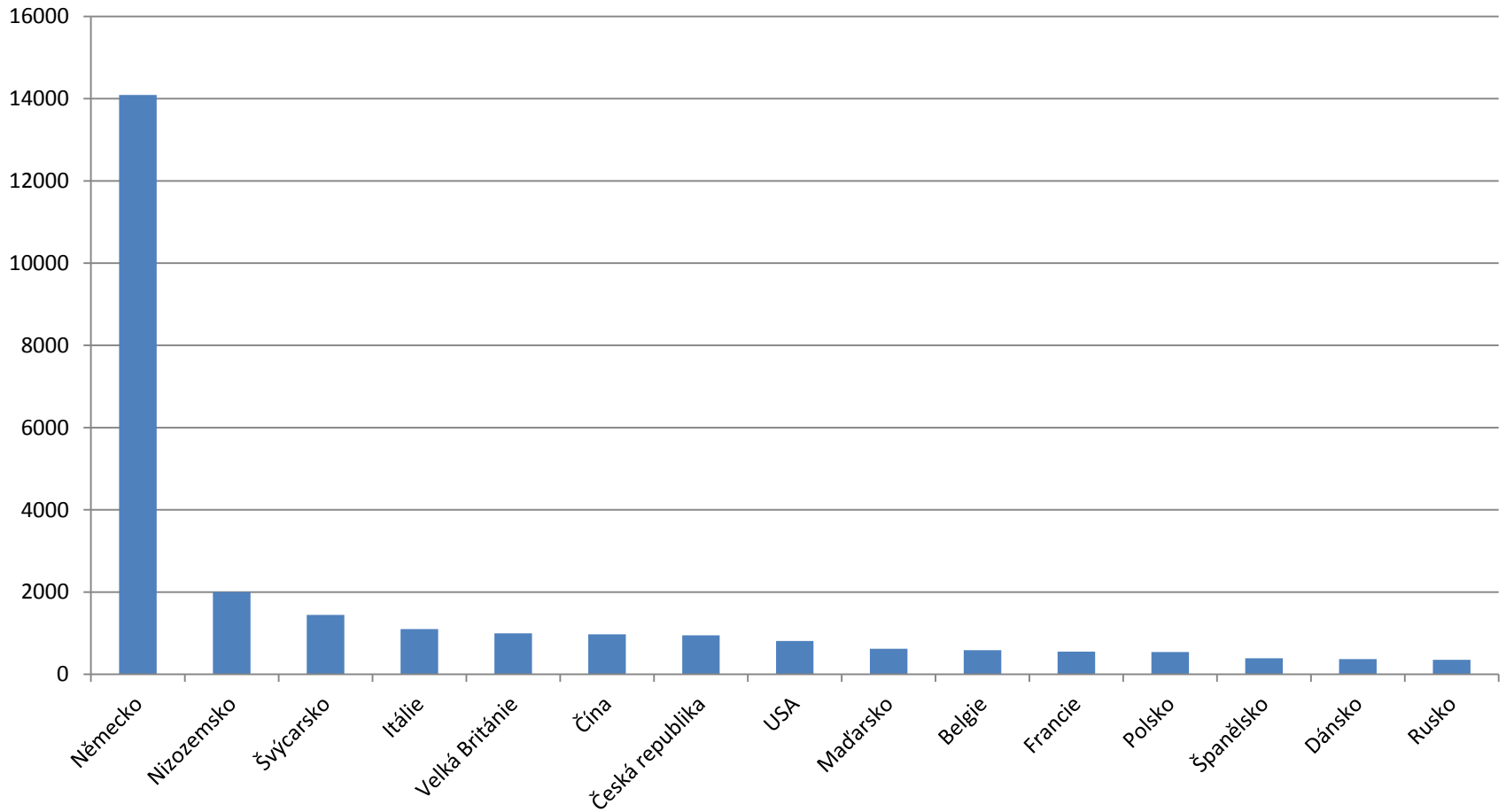
výjezdy v tis.

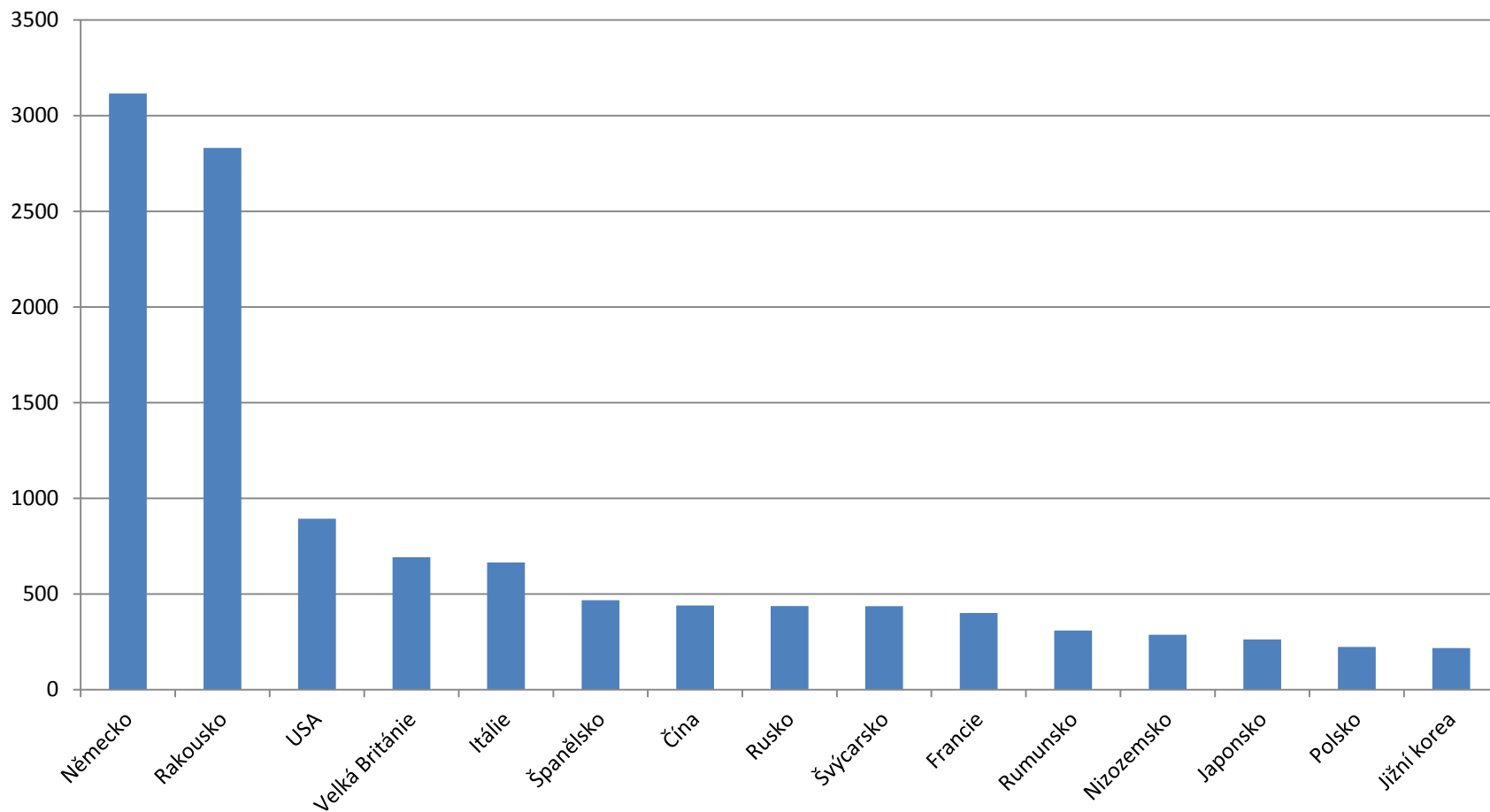
Příjezdy TOP zdrojových zemí do Rakouska 2018 (v tis. příjezdů)

Innsbruck

TOP 15 zemí do Vídně – počty přenocování v tis. (2017)

Přenocování domácích a zahraničních hostů v letní sezóně 2008

Übernachtung von Gästen aus dem In- und Ausland im Sommerhalbjahr 2008 nach Gemeinden

Übernachtungen im Sommerhalbjahr

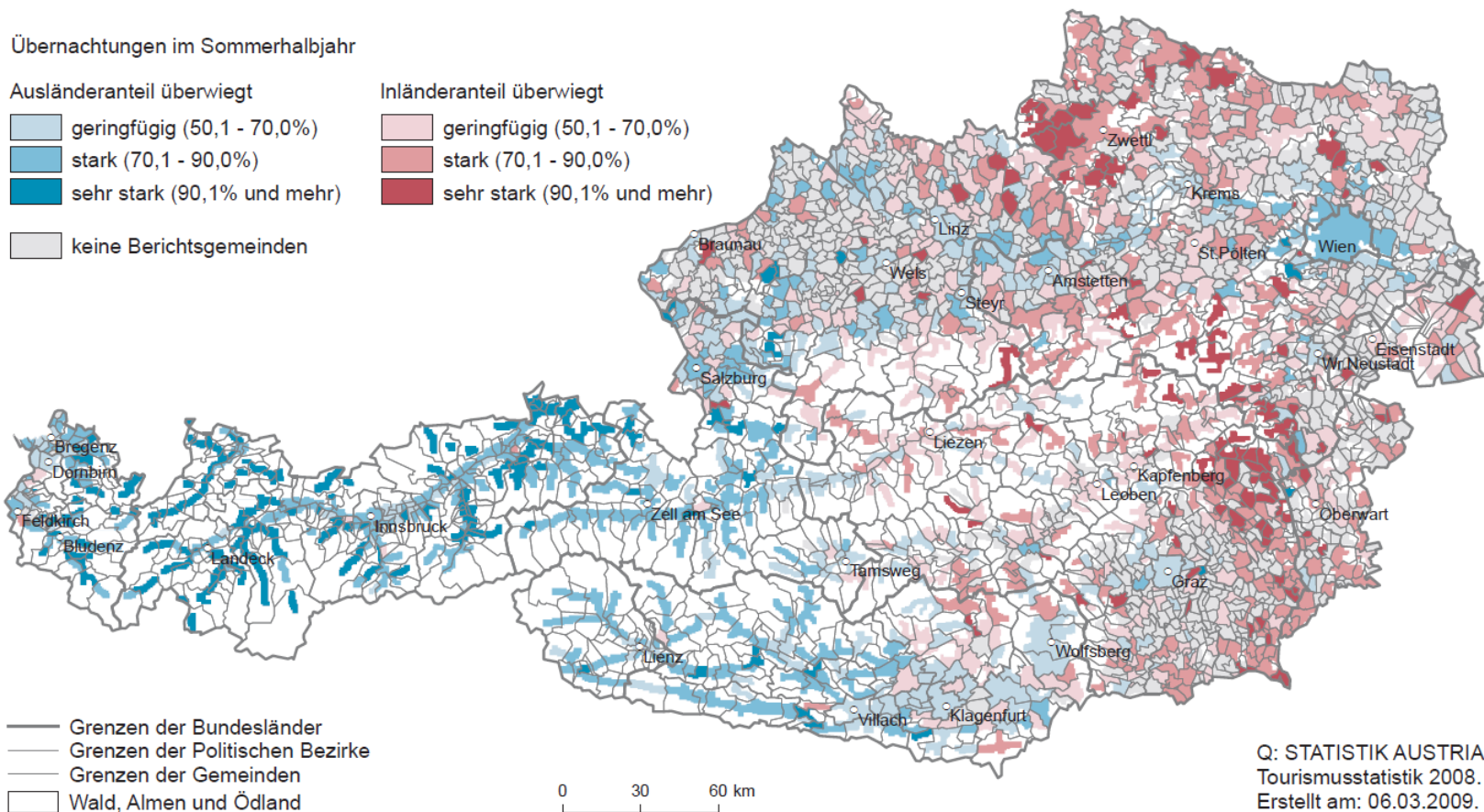
Ausländeranteil überwiegt

- geringfügig (50,1 - 70,0%)
- stark (70,1 - 90,0%)
- sehr stark (90,1% und mehr)

Inländeranteil überwiegt

- geringfügig (50,1 - 70,0%)
- stark (70,1 - 90,0%)
- sehr stark (90,1% und mehr)

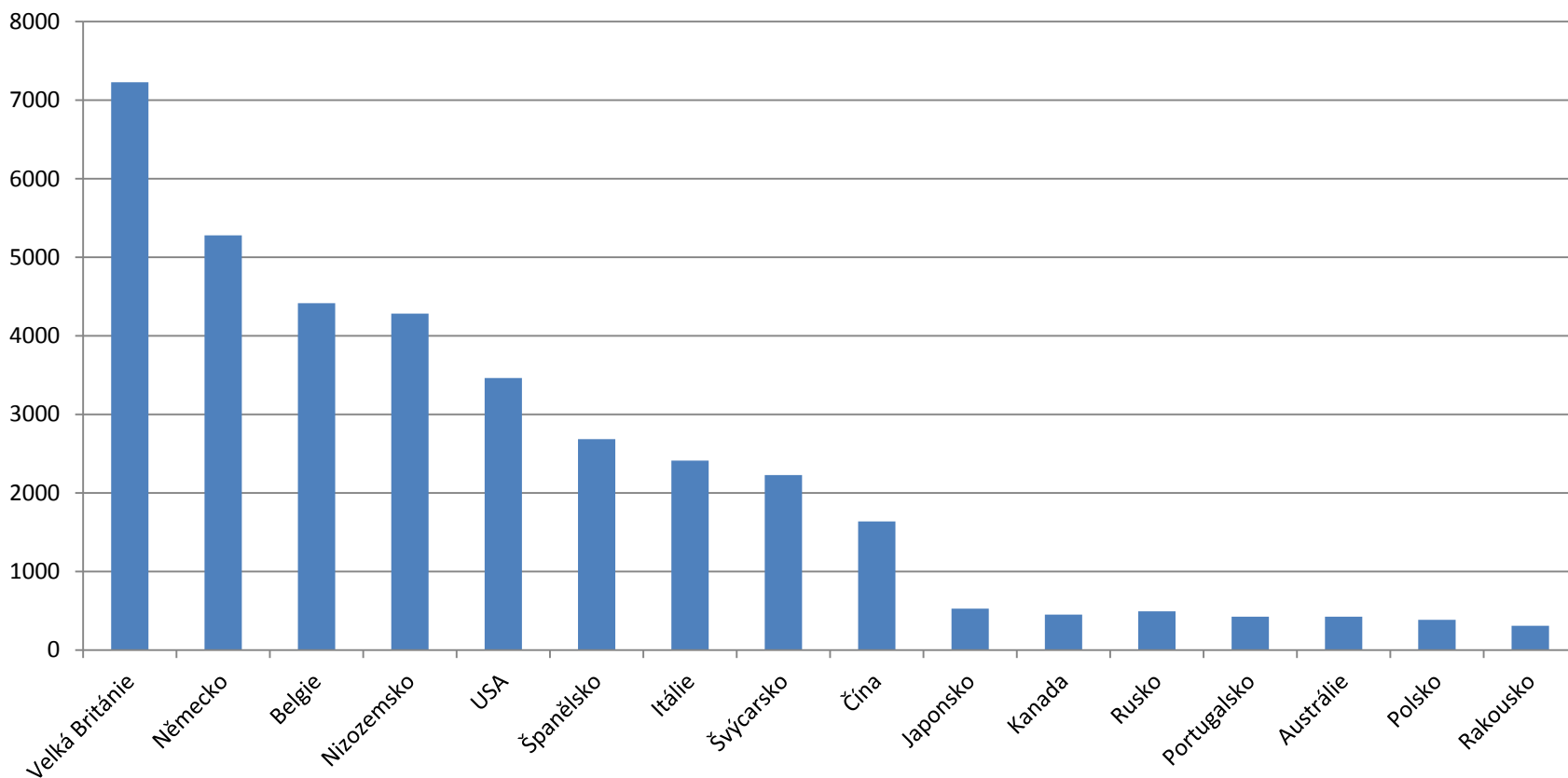
keine Berichtsgemeinden

Q: STATISTIK AUSTRIA,
Tourismusstatistik 2008.
Erstellt am: 06.03.2009.

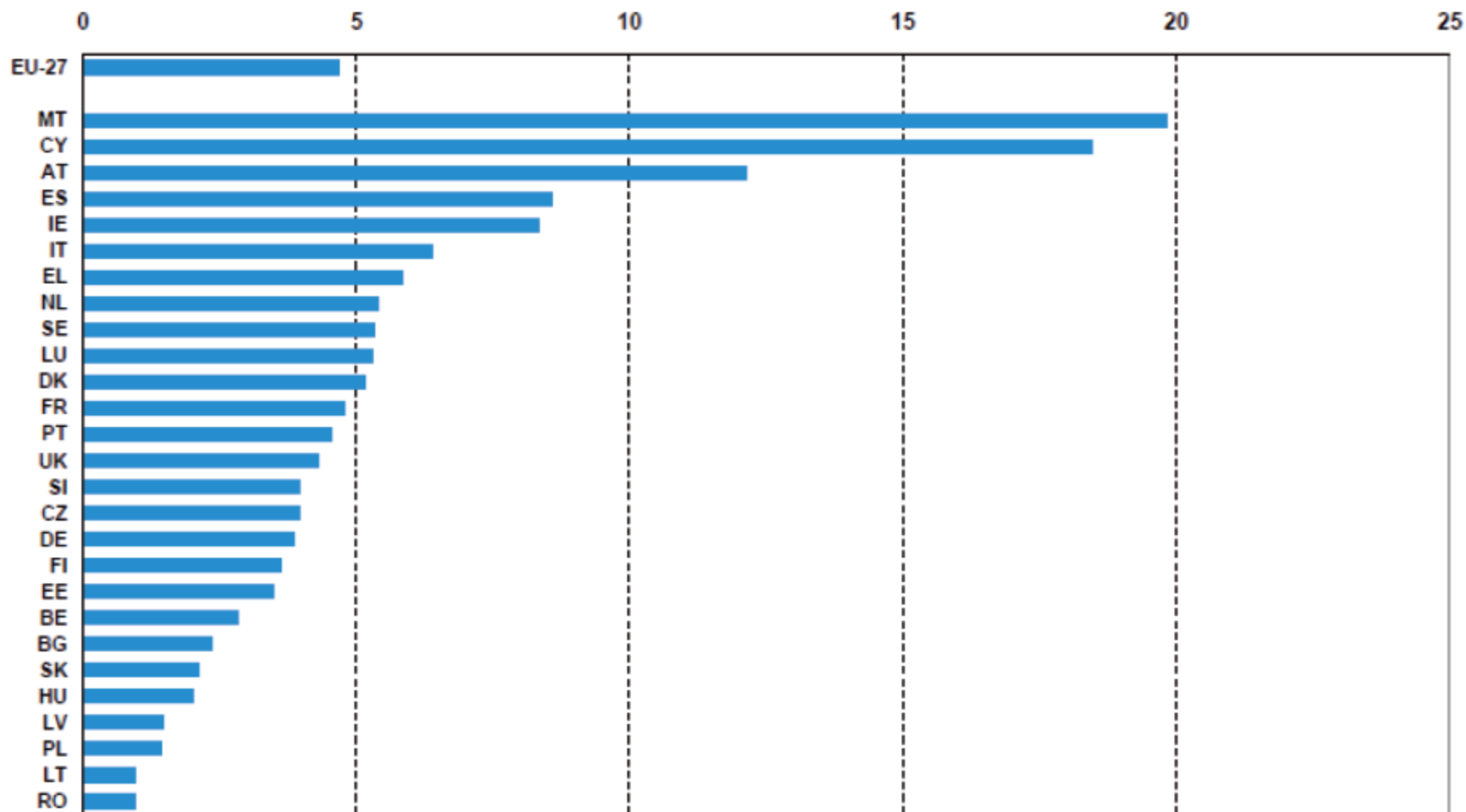
Příjezdový cestovní ruch do Francie (2016)

příjezdy zahraničních turistů v tis.

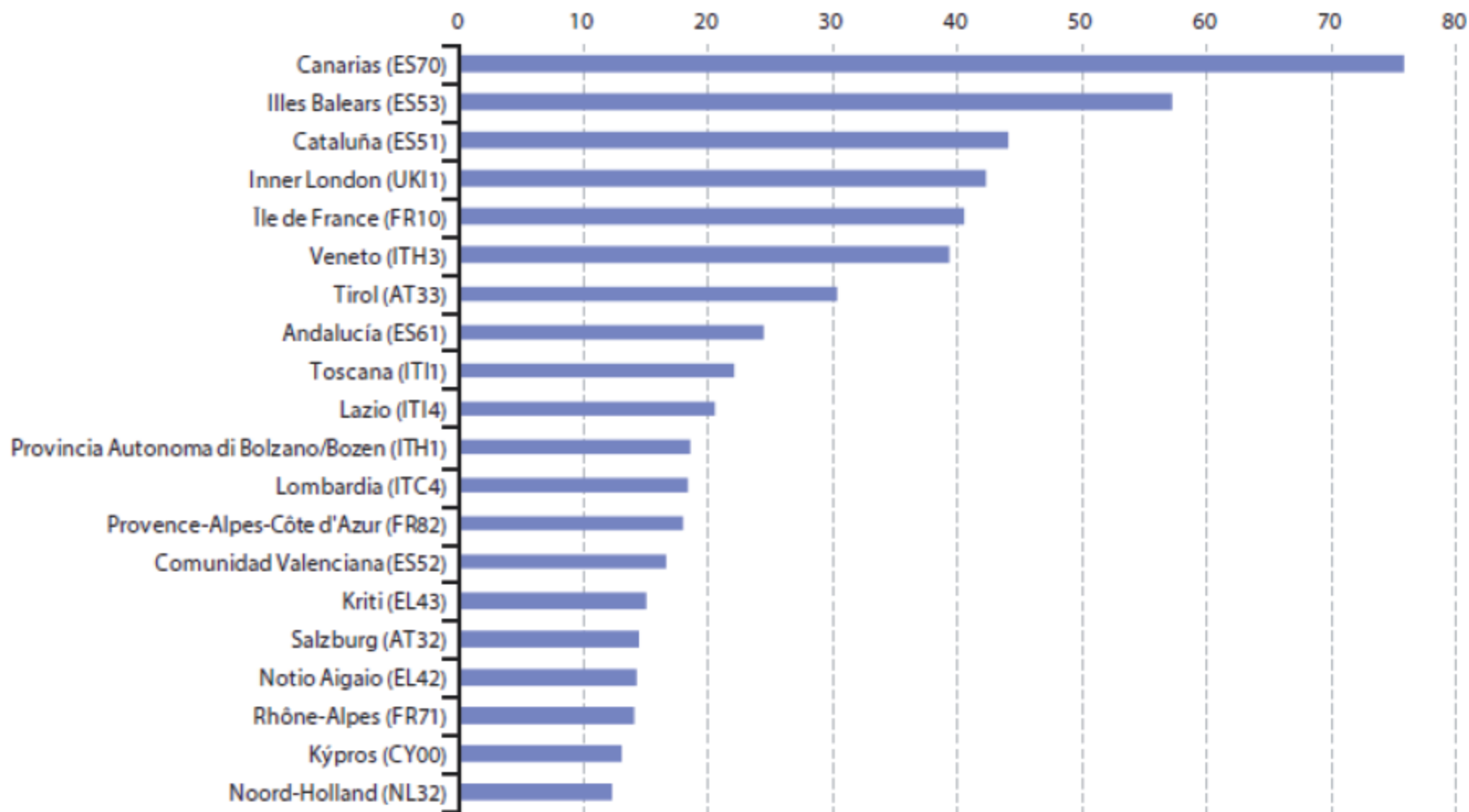

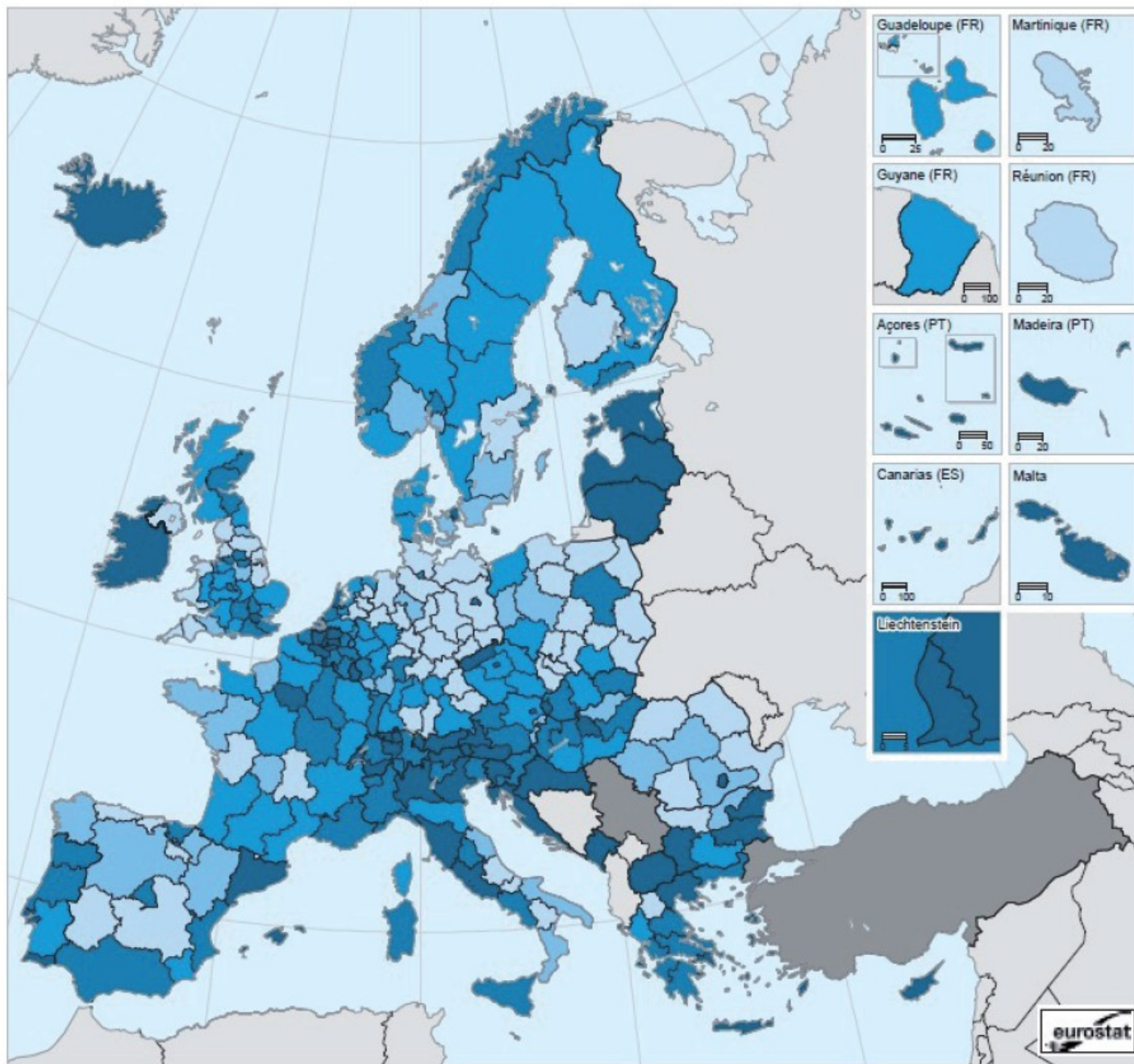
Obr. 9-28: Intenzita cestovního ruchu v zemích EU 2007 (počet přenocování turistů k počtu obyvatel)

Obr. 9-29: Top 20 turistických regionů EU-27 (NUTS 2) dle počtu přenocování cizinců v hotelech, kempech a ostatních hromadných ubytovacích zařízeních (v mil.) 2011

Obr. 9-30: Podíl cizinců na počtu přenocování v hotelech a ostatních hromadných ubytovacích zařízeních v zemích EU, podle regionů NUTS 2, 2011

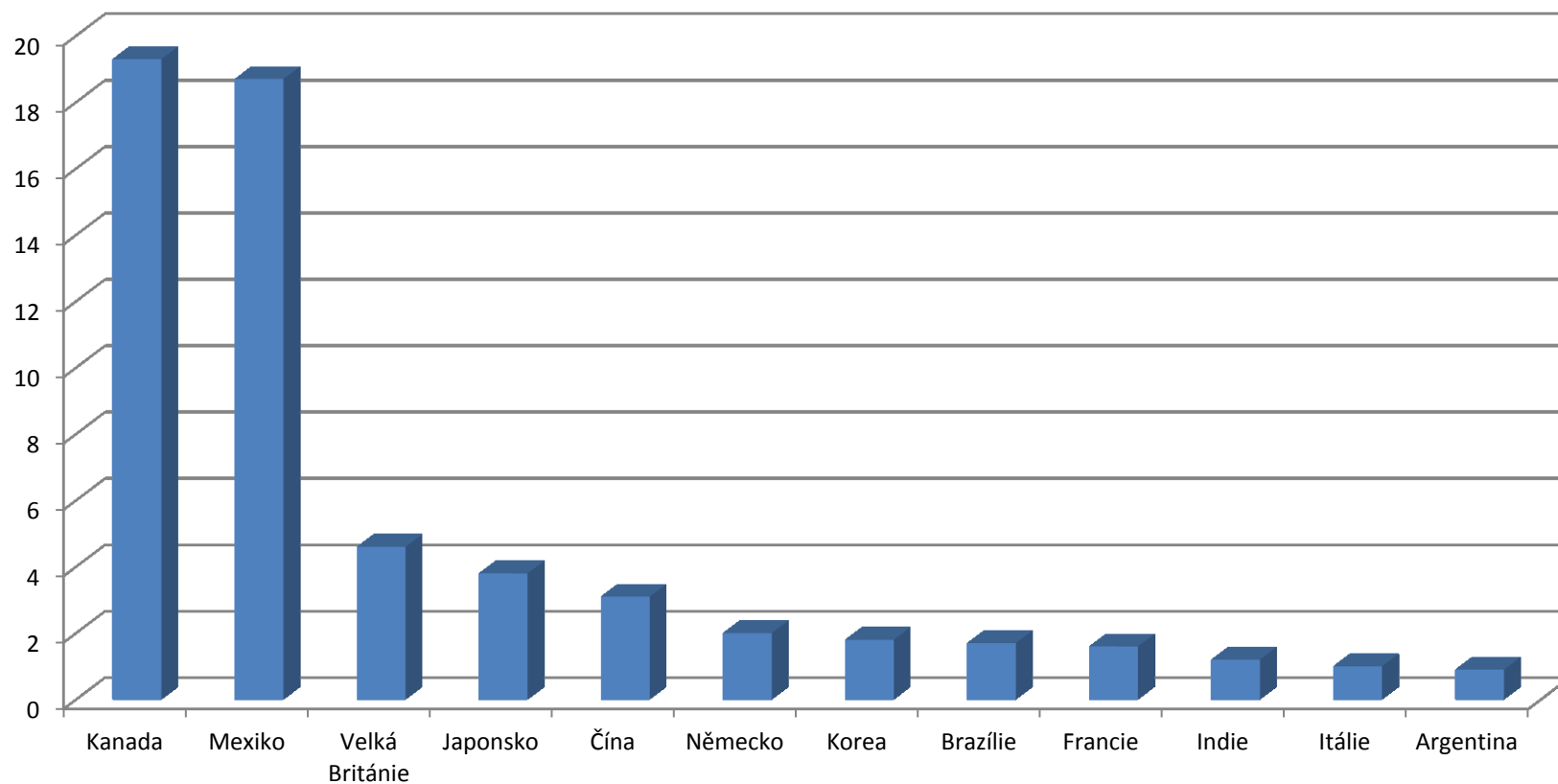

Podíl neřiditů na celkovém počtu přenocování (%)

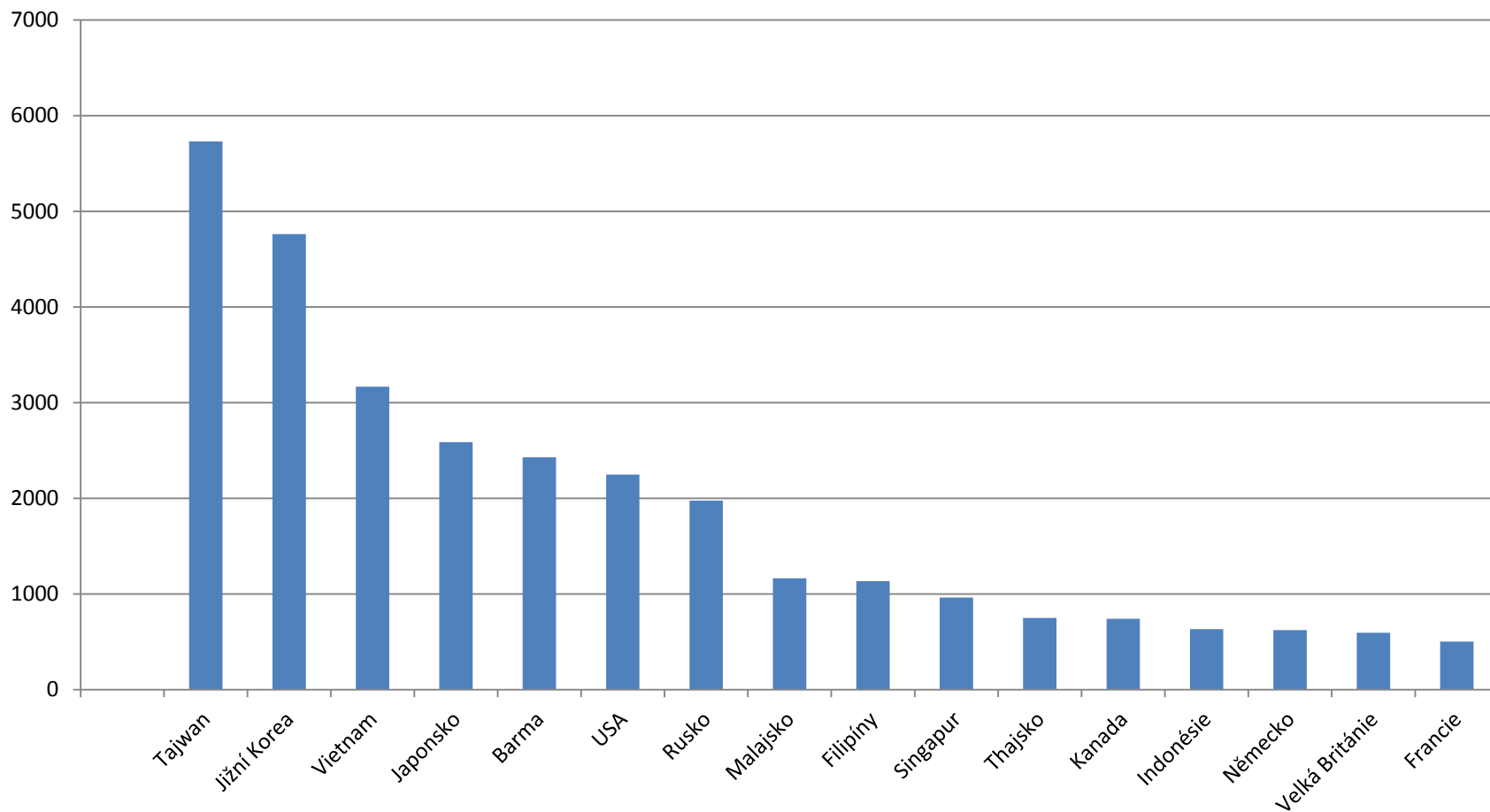
Administrativní hranice: © EuroGeographics © UN FAO © Turstat

TOP 12 příjezdových zemí do USA 2016

turistické příjezdy v mil.

Hlavní země příjezdového cestovního ruchu do Číny – počty zahraničních turistů v tis. (2017)

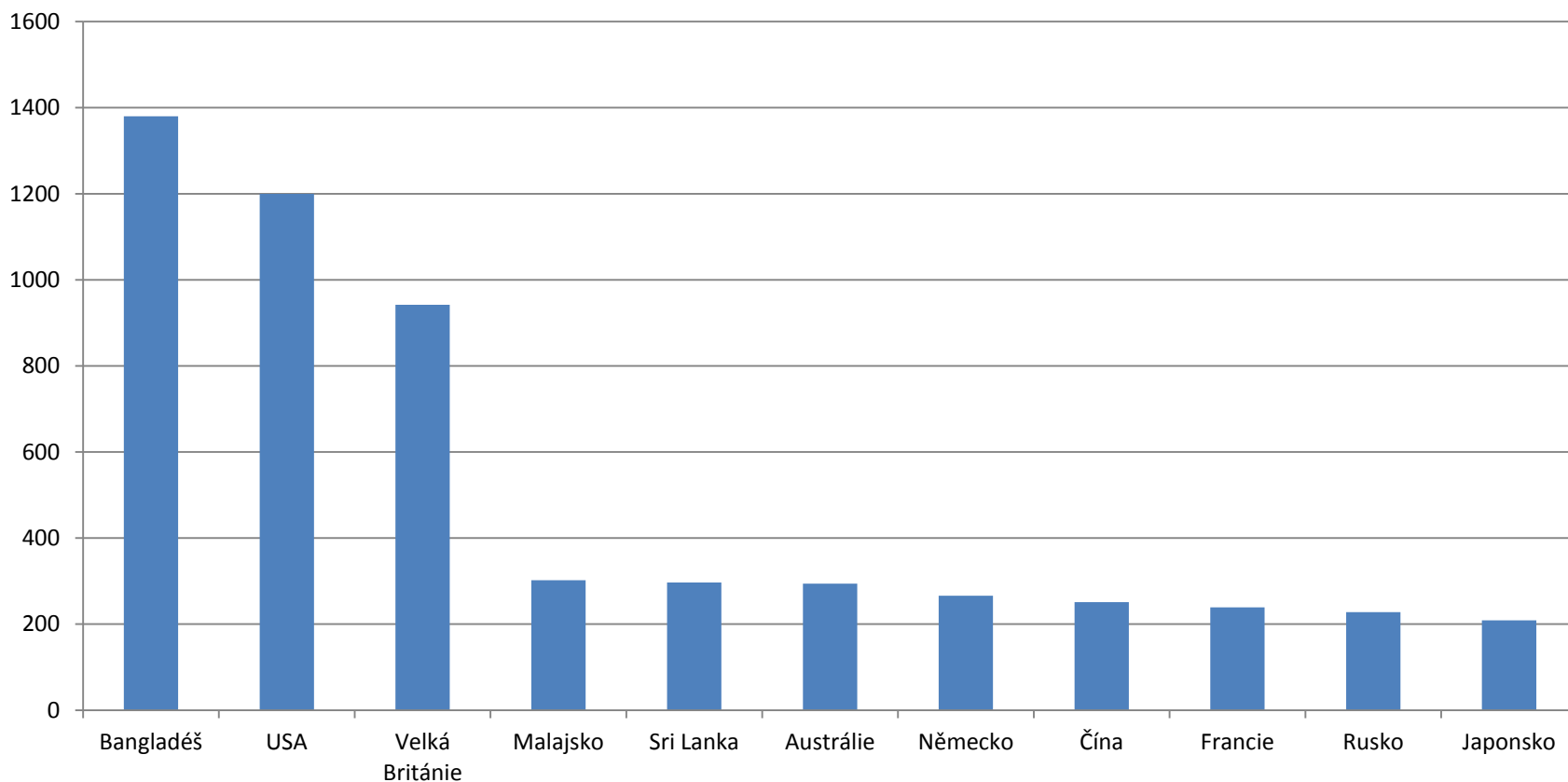

Lhasa v Tibetu

Hlavní turistické proudy do Indie (2016)

tis. turistických příjezdů

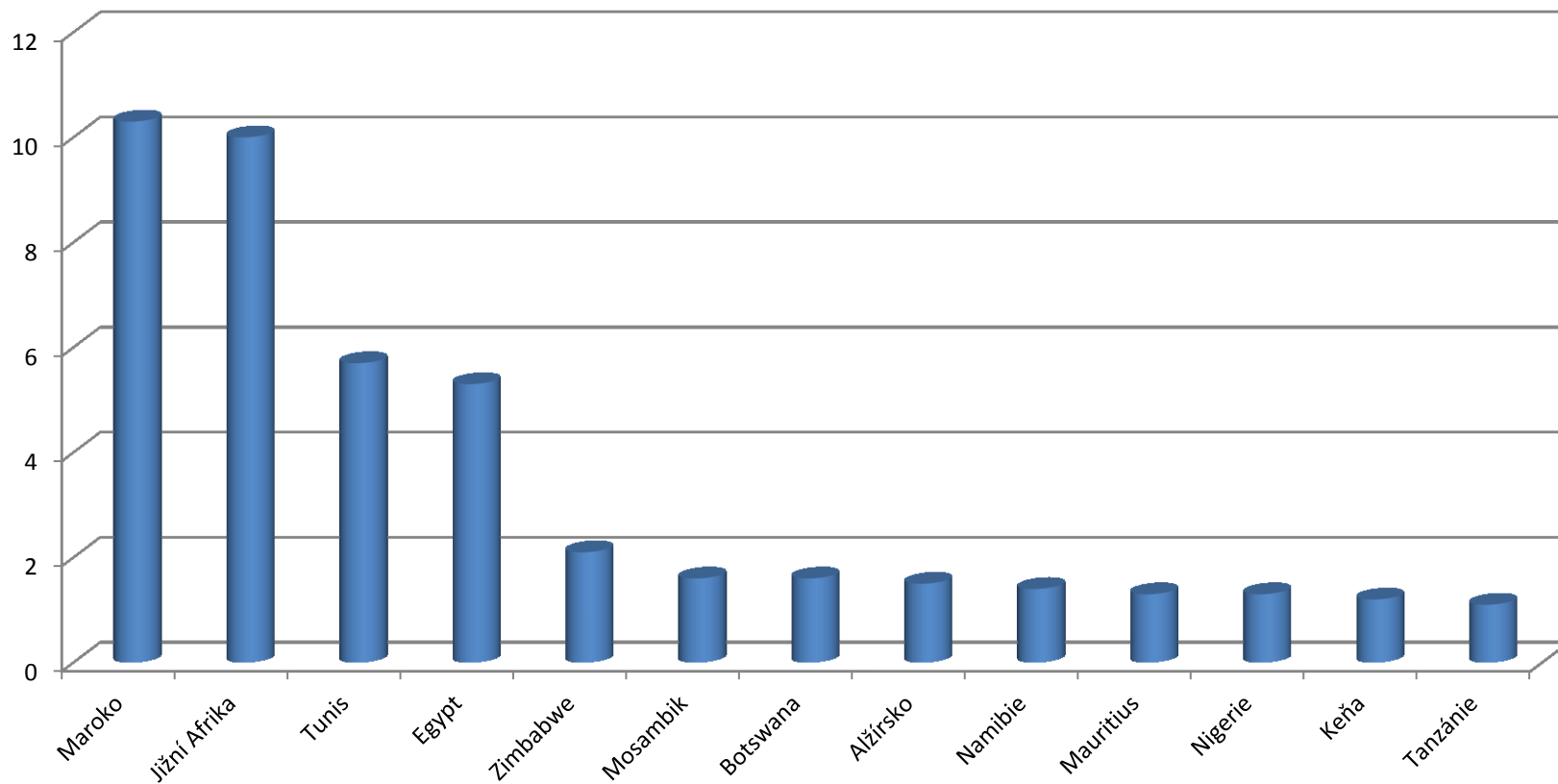

Tádž Mahal v Agře

Nejvýznamnější africké země v mezinárodním cestovním ruchu v roce 2017

mil. turistických příjezdů

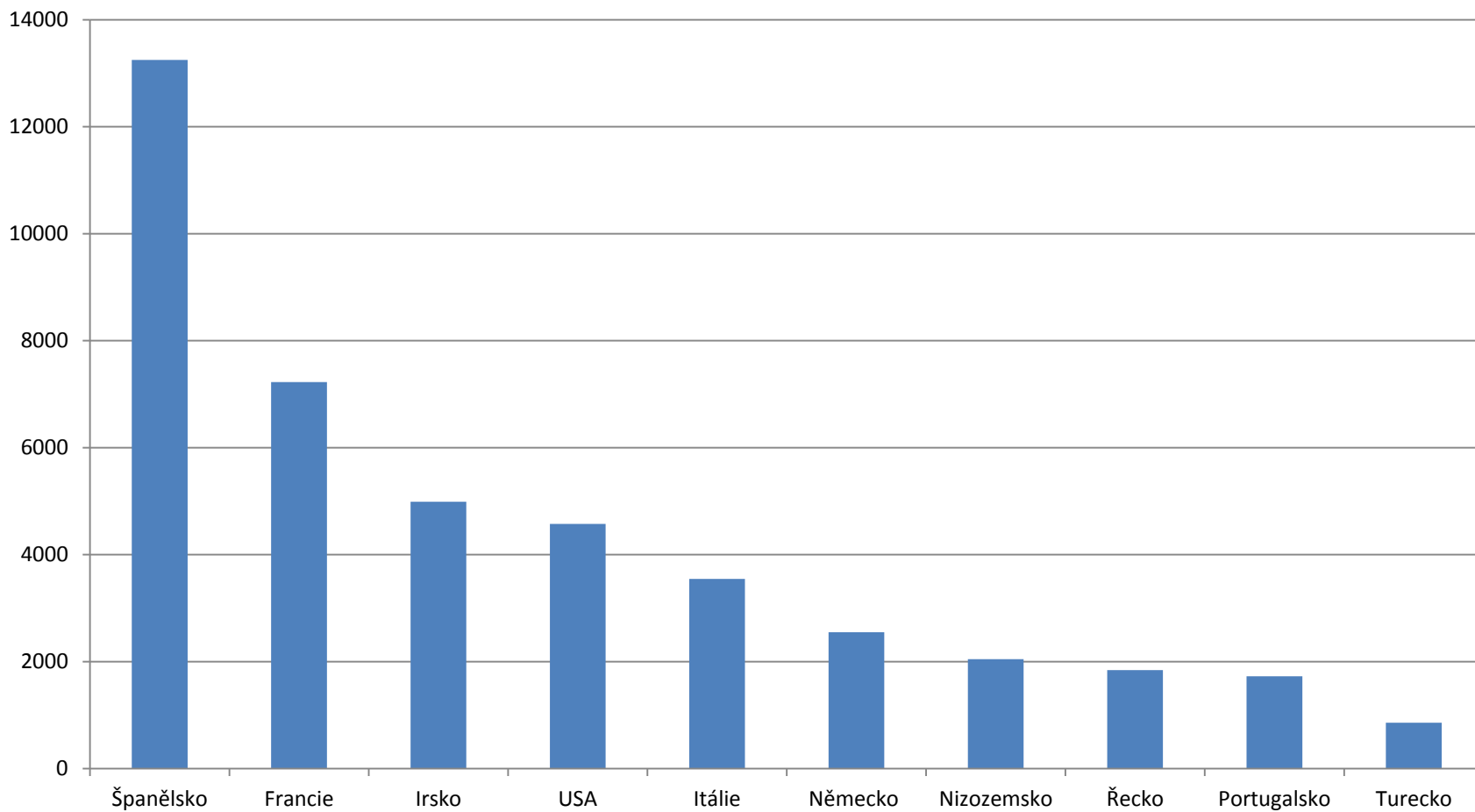
Tanzánie

Viktoriiny vodopády

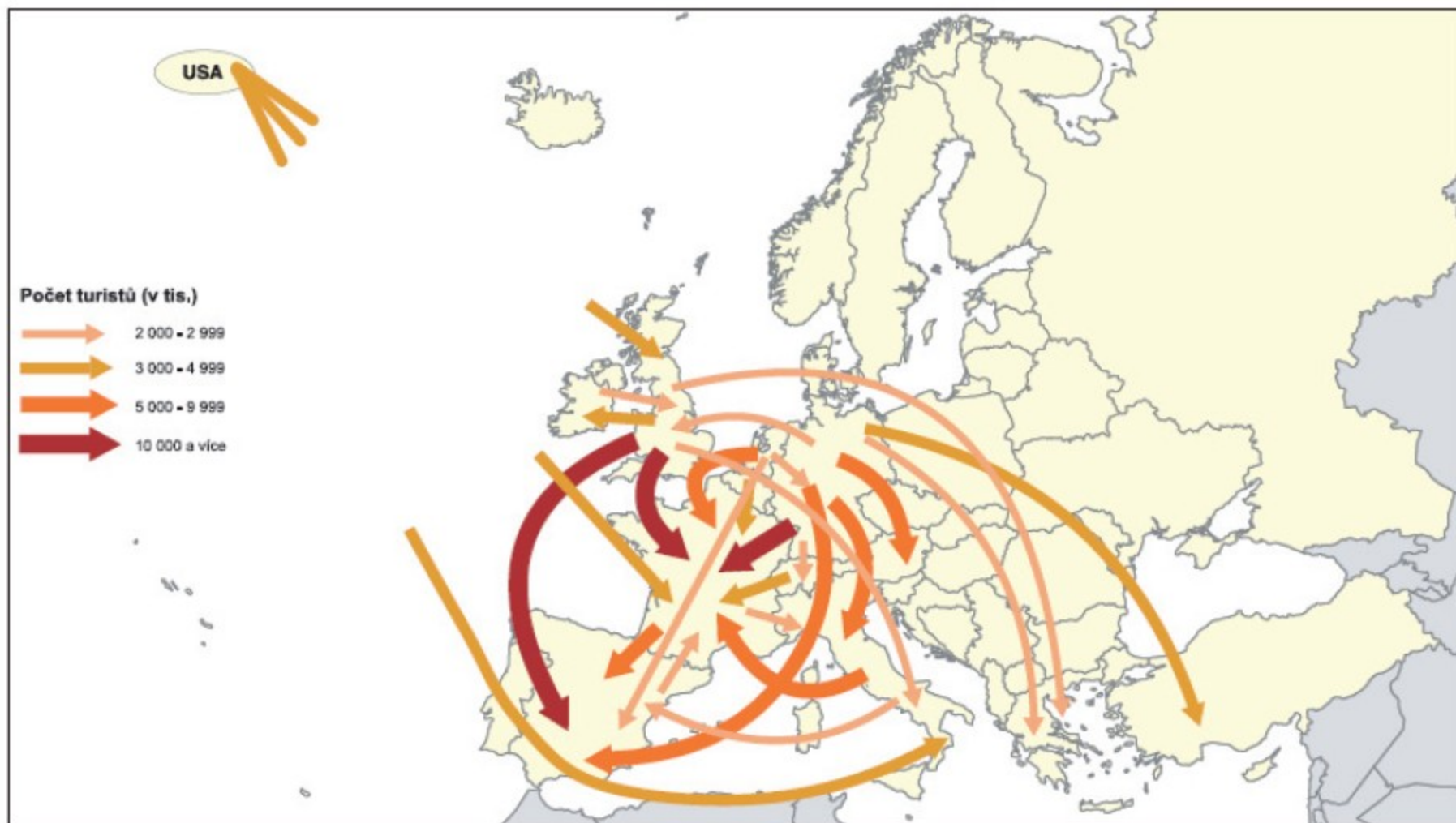

TOP 10 cílových zemí britských turistů 2016 (v tis.)

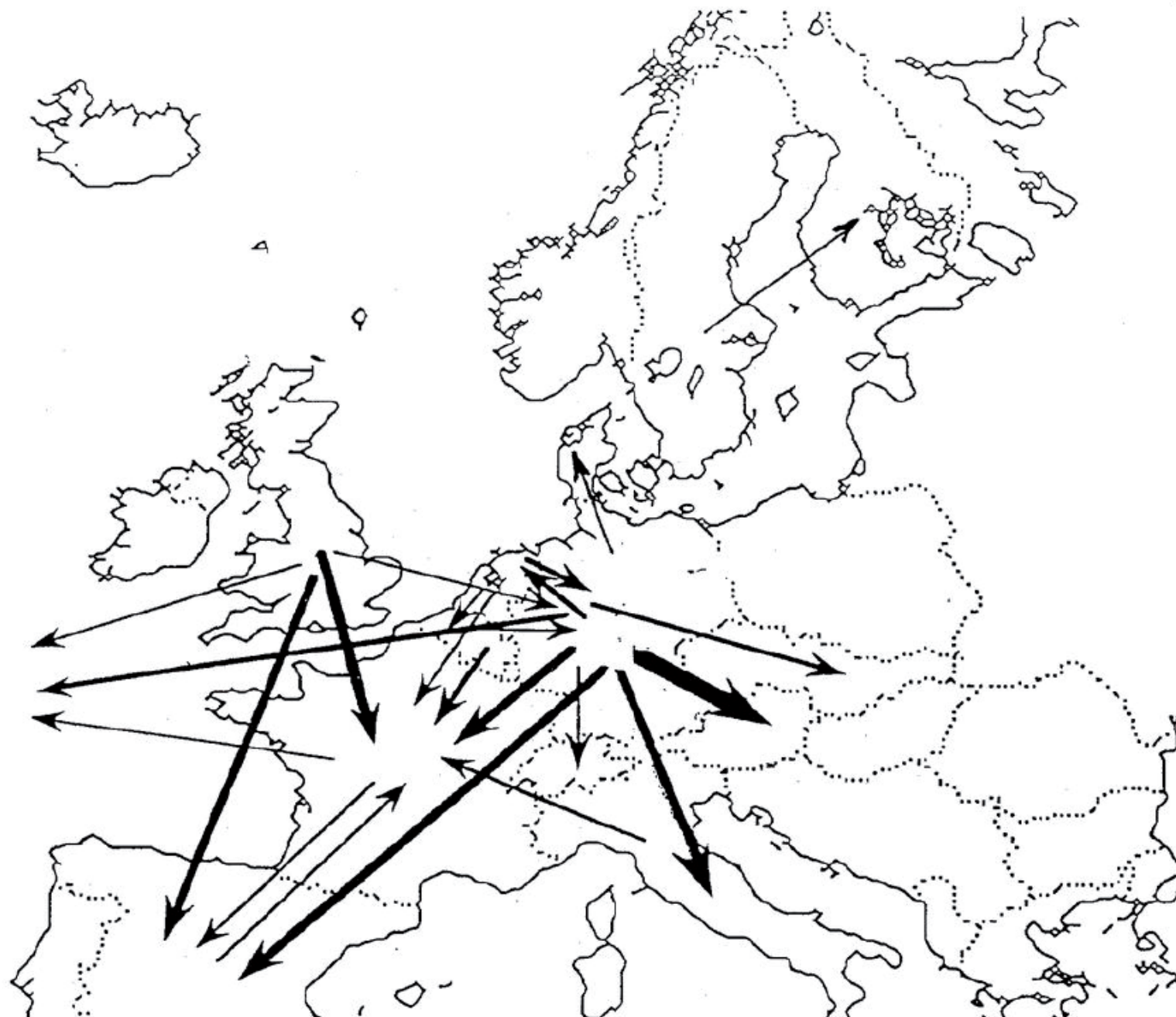

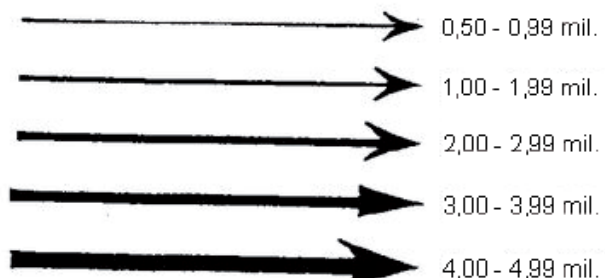
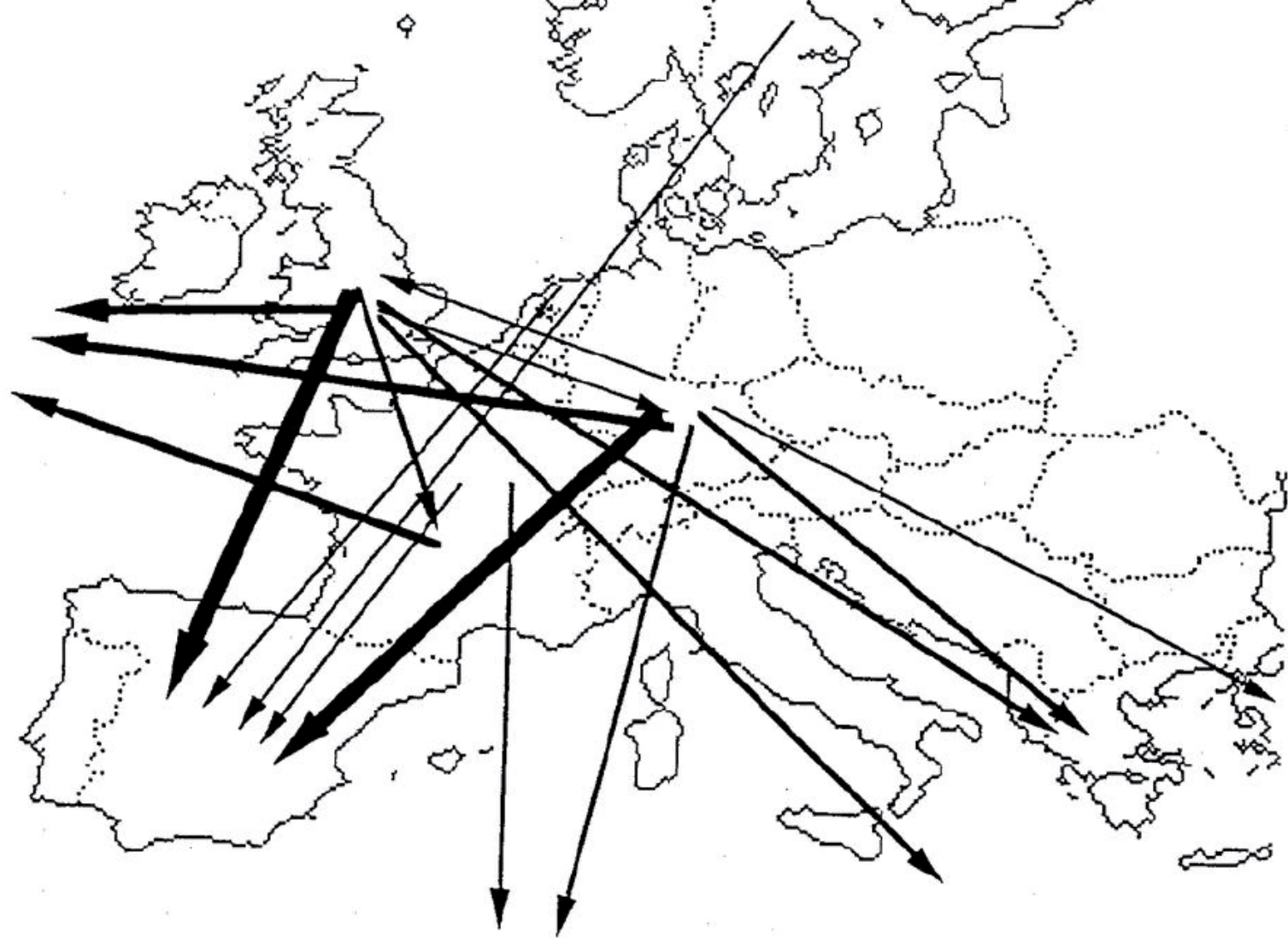

MEZINÁRODNÍ TURISTICKÉ PROUDY V EVROPĚ

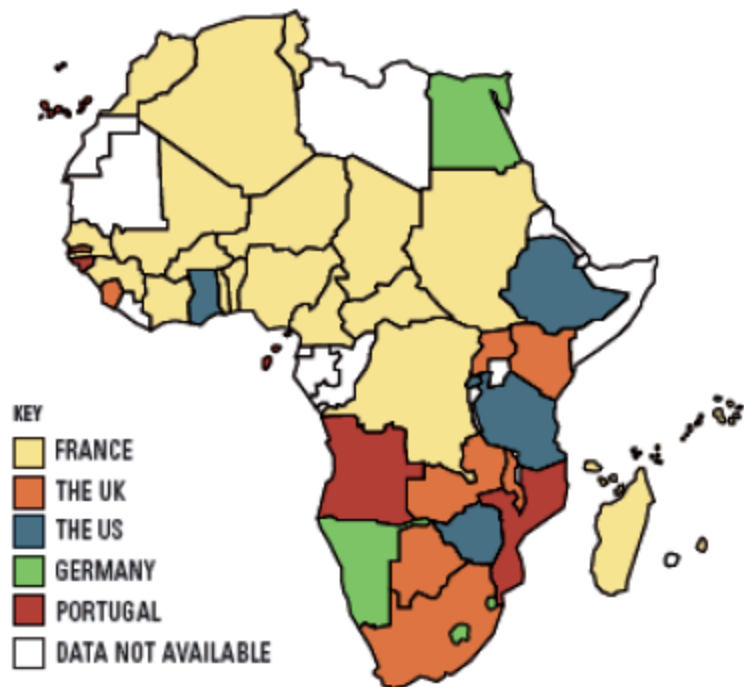
Obr. 9-33: Hlavní mezinárodní turistické proudy v Evropě 1995 (všechny druhy dopravy)

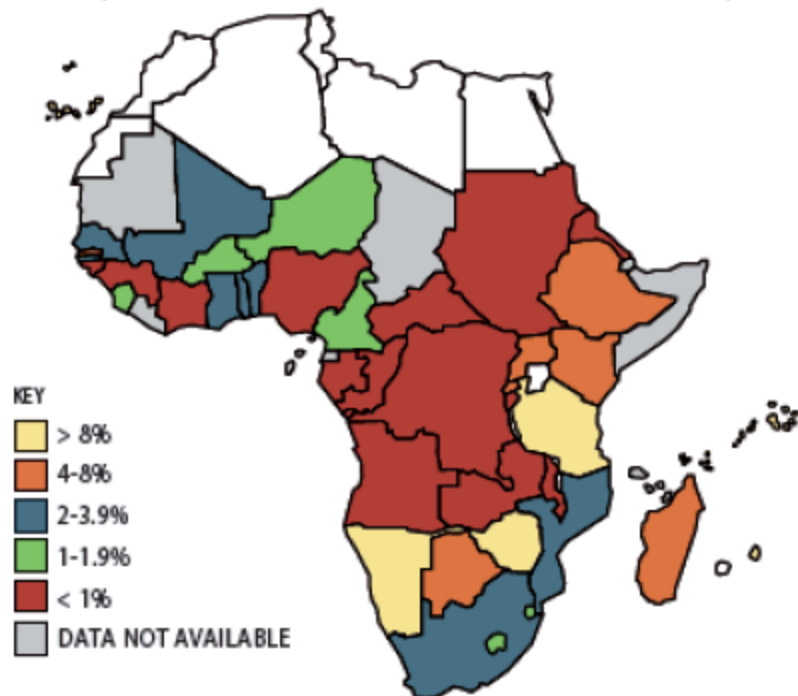

Obr. 9-36: Cestovní ruch v Africe 2010

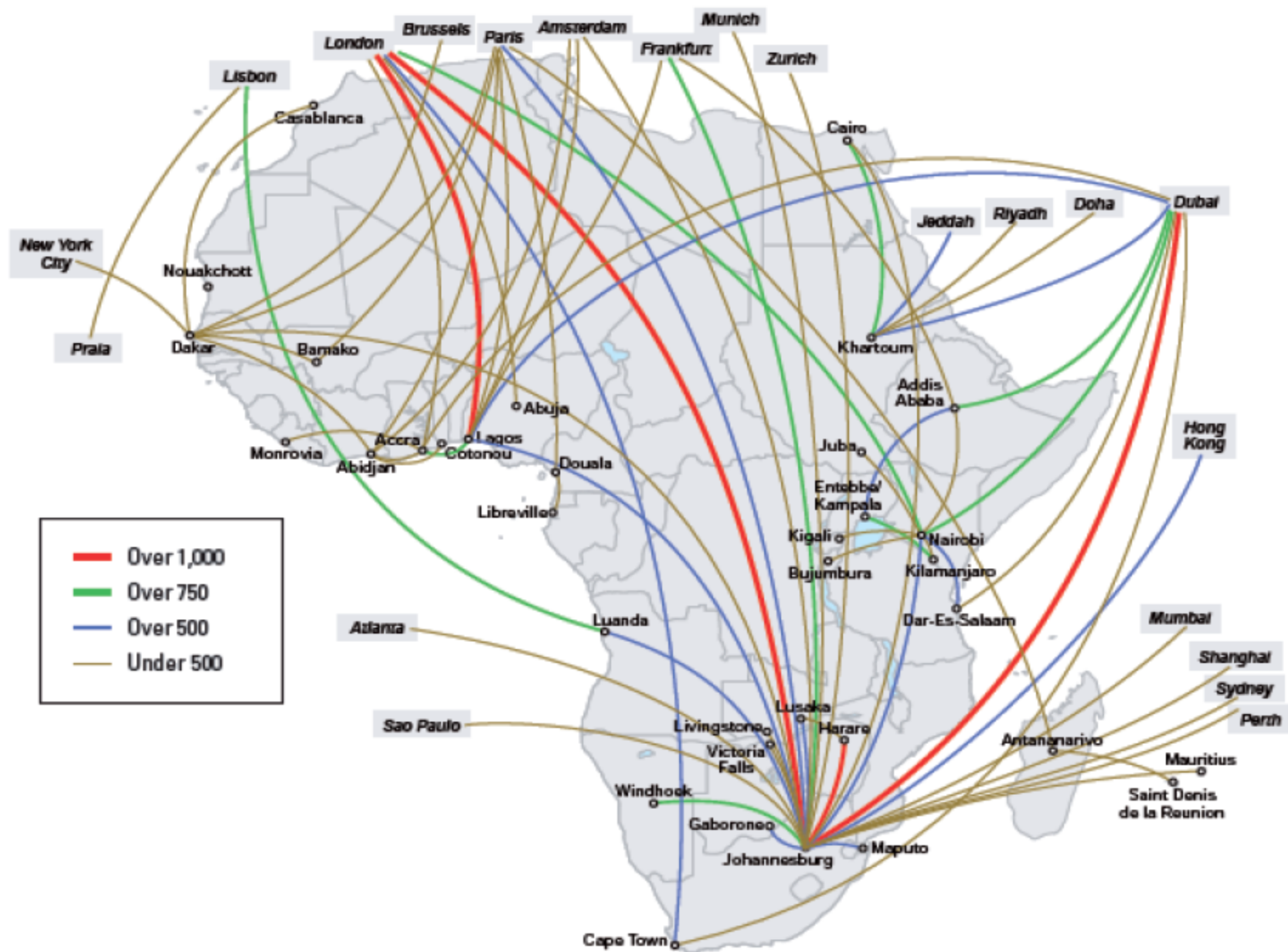
a) Hlavní zdrojové země pro Afriku

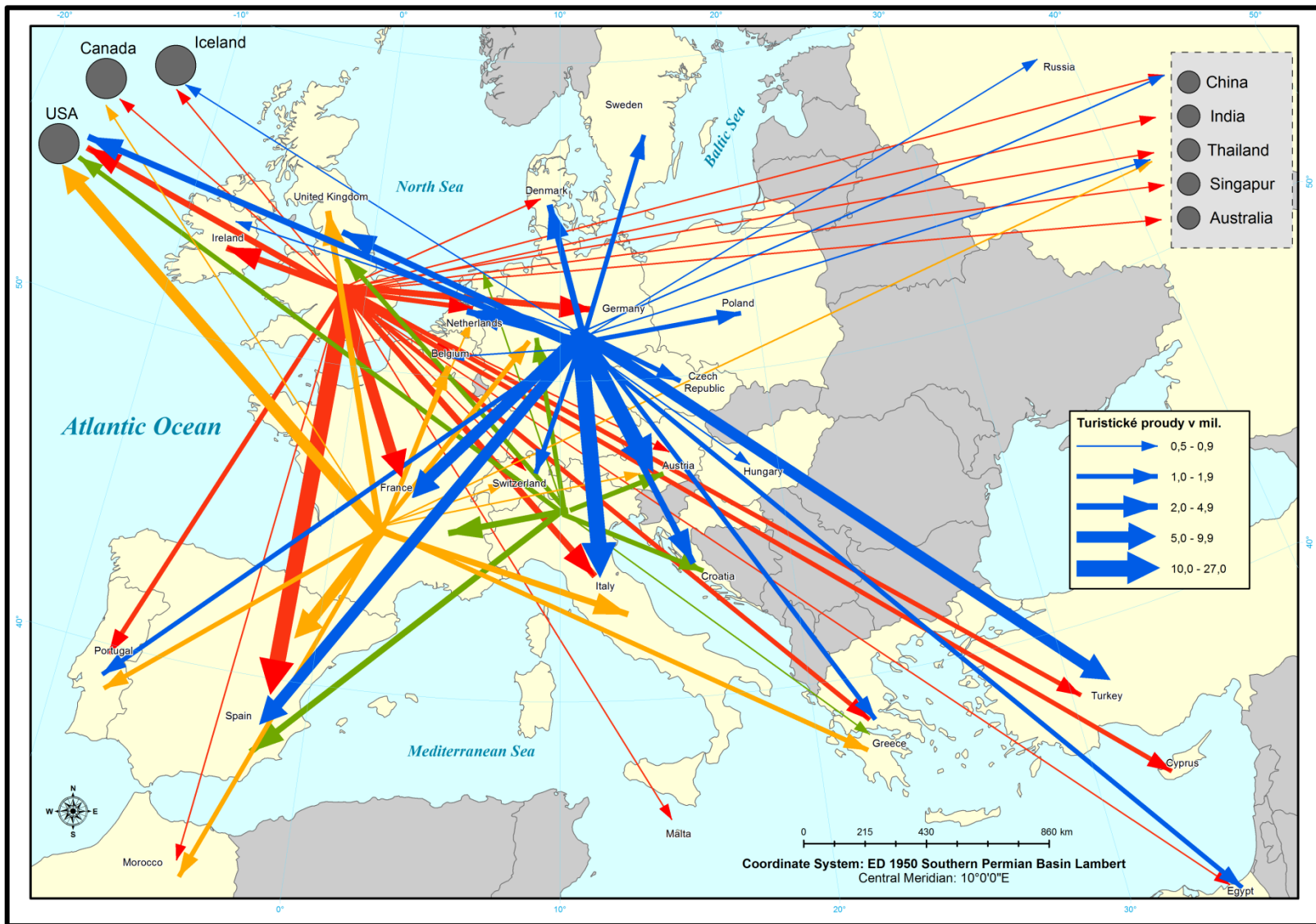
b) Podíl cestovního ruchu na HDP (v %)

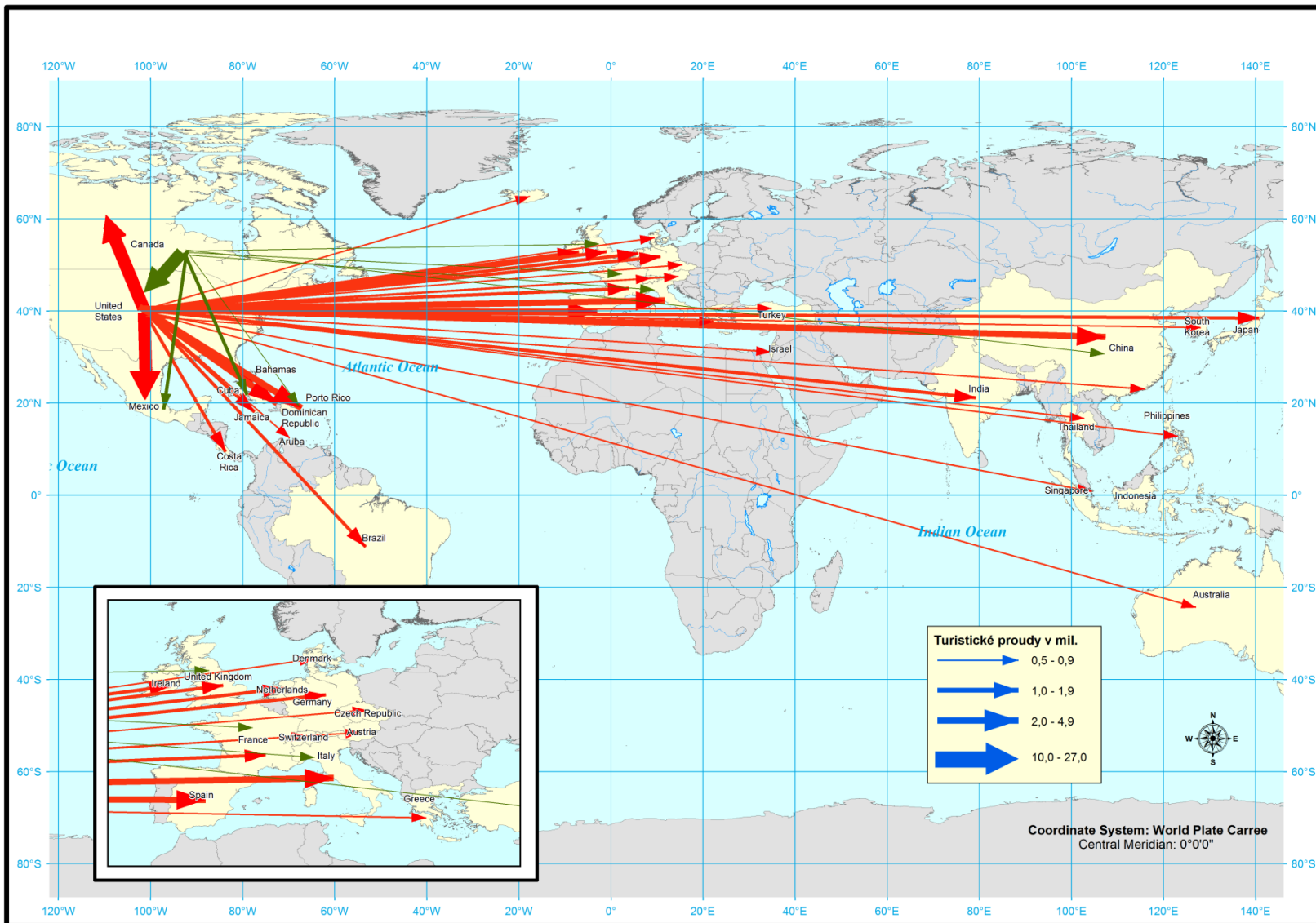
Obr. 9-37: Hlavní dopravní proudy letecké dopravy v Africe a cestovní ruch 2010

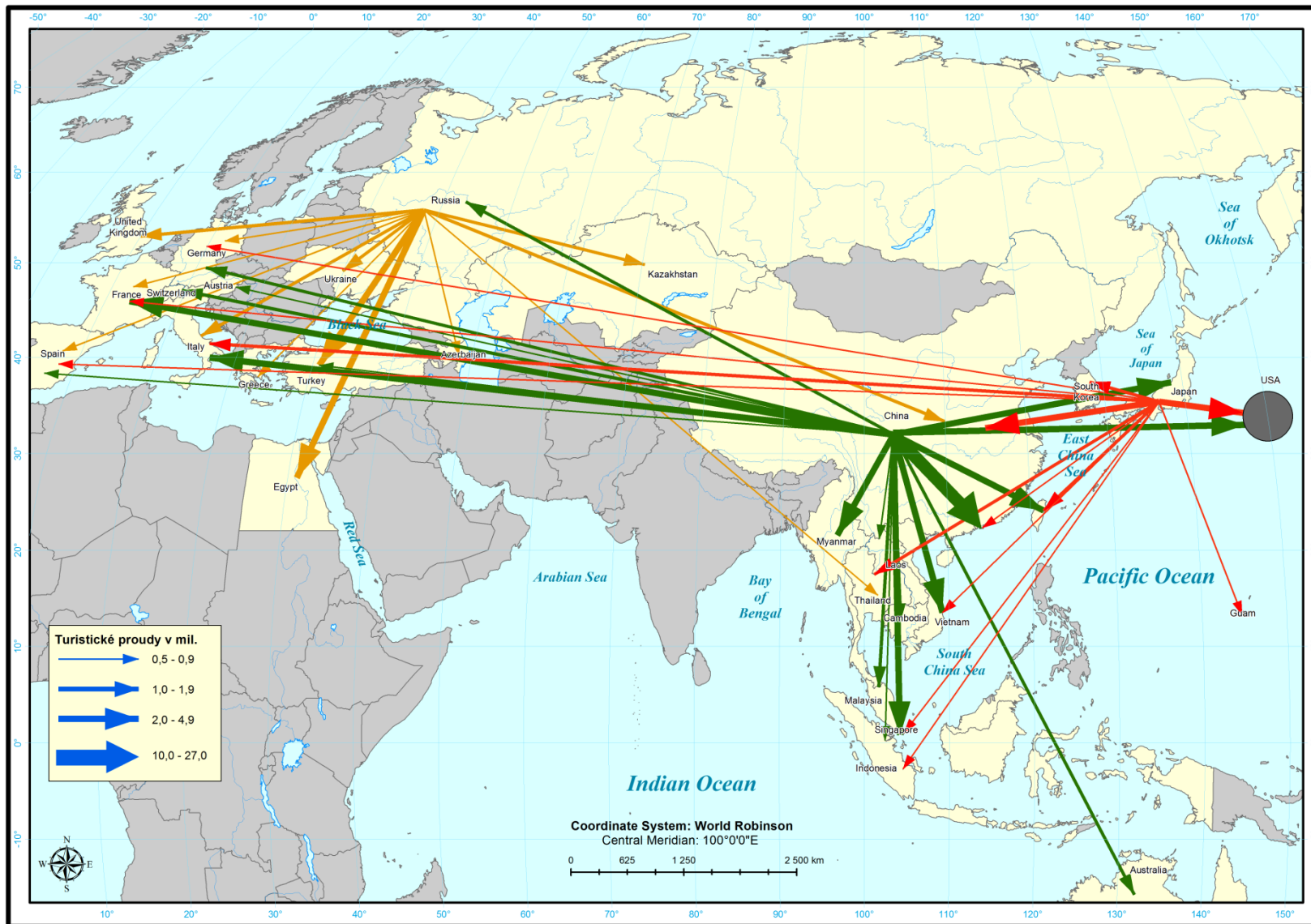
Turistické proudy z Německa, Velké Británie, Francie a Itálie (73 proudů)

Turistické proudy z USA a Kanady (41 proudů)

Turistické proudy z Číny, Japonska a Ruska (49 proudů)

Posvátná hora Kailás v západním Tibetu – 6638 m

Posvátné jezero Titicaca ve výšce 3812 m

Posvátná Mekka

Zed' nářků v Jeruzalémě

Santiago de Compostela

Posvátná hora vzdělání

